

**FINANŠU UN
KAPITĀLA
TIRGUS
KOMISIJA**

FINANŠU UN KAPITĀLATIRGUS APSKATS

2021. gada 4. ceturksnis

SATURS

SATURS.....	2
BANKU DARBĪBA	3
KOOPERATĪVĀS KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBAS	10
APDROŠINĀTĀJU DARBĪBA.....	13
MAKSĀJUMU IESTĀŽU UN ELEKTRONISKĀS NAUDAS IESTĀŽU DARBĪBA.....	16
VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU PĀRVALDĪŠANA.....	18
PRIVĀTO PENSIJU FONDU DARBĪBA.....	21
IEGULDĪJUMU FONDU DARBĪBA.....	23
KAPITĀLA TIRGUS	25

BANKU DARBĪBA

Galvenie darbības rādītāji un to izmaiņas

	2019	2020	2021
Tirgus dalībnieku skaits (bankas un ārvalstu banku filiāles)	14+5	13+3	12+4
Aktīvi (mljrd. eiro)	22.5	24.3	25.3
Nebanku noguldījumi (mljrd. eiro)	17.5	18.8	20.1
Nebanku bruto kredītportfelis (mljrd. eiro)	13.6	13.1	14.6
Ienākumus nenesošo kredītu (INK) īpatsvars nebanku kredītportfelī ^{1,2} , %	5.2	4.7	3.6
Virš 90 dienām kavēto kredītu īpatsvars nebanku kredītportfelī ¹ , %	3.2	2.3	1.5
Uzkrājumu attiecība pret nebanku INK ^{1,2} , %	31.1	27.9	26.2
Iekšzemes kredītportfeļa un noguldījumu attiecība (mājsaimniecības un nefinanšu uzņēmumi)	87.2	75.7	71.5
Kapitāla atdeves rādītājs (ROE) ¹ , %	9.5	5.4	10.2
Izdevumu attiecības pret ienākumiem rādītājs (CIR) ¹ , %	61.7	67.8	61.9
Pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājs (CET1) ¹ , %	21.7	25.5	23.2
Kopējais kapitāla rādītājs (KKR) ¹ , %	23.1	26.7	24.3
Likviditātes seguma rādītājs (LSR) ¹ , %	309.5	372.0	320.4

- Latvijas banku sektorā pārskata gadā notika vairākas strukturālas izmaiņas.** Gada pirmajā ceturksnī tika noslēgts 2019. gada decembrī uzsāktais darījums starp AS "Citadele banka" un "UniCredit S.p.A", kura rezultātā AS "Citadele banka" kļuva par SIA "UniCredit Leasing" 100% daļu īpašnieci Baltijā (turpmākšajā sadaļā – stratēģiskais darījums). Tā kā Finanšu un kapitāla tirgus komisijas publicētie dati par banku darbību ir balstīti uz uzraudzības finanšu pārskatiem (FINREP) un tajos atspoguļoti banku sektora konsolidētie rādītāji, t.sk. dati par finanšu meitas sabiedrībām, stratēģiskajam darījumam bija būtiska ietekme uz vairākiem banku sektora darbību raksturojošajiem rādītājiem. Savukārt septembrī darbību Latvijā uzsāka Zviedrijā reģistrētās "TF Bank AB" Latvijas filiāle, kura līdz šim Latvijas klientiem sniedza patērētāju kredītēšanas pakalpojumus no Zviedrijas, izmantojot pakalpojumu sniegšanas brīvību. Oktobrī reorganizāciju veica "Rigensis Bank" AS, pārreģistrējot banku par komercsabiedrību, kuras darbība nav saistīta ar kredītiestādes darbību, un pirms reorganizācijas nodrošinot savu klientu interešu aizsardzību un informēšanu, kā arī izpildot saistības pret noguldītājiem. Tāpat oktobrī pēc Eiropas Centrālās bankas (ECB) un citu uzraugošo iestāžu piekrišanas "Swedbank" grupas banku Baltijā akcijas tika nodotas Latvijā reģistrētai pārvaldītājsabiedrībai "Swedbank Baltics" AS. Līdz ar to pārskata gada beigās Latvijā darbojās 12 bankas un četras Eiropas Savienības (ES) valstu banku filiāles, kā arī viena finanšu pārvaldītājsabiedrība.
- Aktīvu pieaugumu pārskata gadā turpināja noteikt noguldījumu dinamika.** Kopējais Latvijas banku sektora aktīvu apmērs gada laikā pieauga par 1.0 mljrd. eiro jeb 4.2%, bet, izslēdzot ietekmi no "Rigensis Bank" AS darbības pārtraukšanas, – par 5.6%. To pamatā ietekmēja salīdzinoši straujš noguldījumu pieaugums, tomēr, atsevišķām kredītiestādēm dzēšot ECB ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperāciju (TLTRO III) ietvaros piesaistīto aizdevumu, būtiski samazinājās saistības pret centrālajām bankām, bremzējot straujāku aktīvu pieaugumu. Ar to skaidrojams arī būtisks vērtspapīru portfeļa samazinājums (gada laikā par 782 milj. eiro jeb 20.6%, t.sk. par 719 milj. eiro gada pēdējā ceturksnī). Savukārt līdz ar būtisku kredītu apmēra pieaugumu stratēģiskā darījuma ietekmē mainījās arī banku sektora aktīvu struktūra – kredītu īpatsvars tajā gada laikā palielinājās no 53% līdz 57%.
- Nebanku klientu noguldījumu apmērs 2021. gadā turpināja būtiski palielināties.** Kopējais noguldījumu apmērs gada laikā palielinājās par 1.3 mljrd. eiro jeb 7.1%, un to pamatā noteica ievērojams iekšzemes noguldījumu kāpums – tie pārskata gada beigās bija par 1.6 mljrd. eiro jeb 10.5% lielāki nekā iepriekšējā gada beigās. To galvenokārt noteica vēl straujāks mājsaimniecību noguldījumu pieaugums nekā iepriekšējā gadā – par 1.3 mljrd. eiro jeb 15.2%, kā arī nefinanšu sabiedrību noguldījumu apmēra palielinājums, kuri pieauga par 490 milj. eiro jeb 8.8%. Savukārt vispārējās valdības un finanšu sabiedrību noguldījumi samazinājās (attiecīgi par 120 milj. eiro jeb 29% un 52 milj. eiro jeb 6.3%). Tajā pašā laikā ārvalstu klientu noguldījumu apmērs turpināja samazināties (par 8.4% jeb 288 milj. eiro), galvenokārt sarūkot nefinanšu sabiedrību, kā arī mājsaimniecību noguldījumiem, bet vienlaikus būtiski pieaugot finanšu institūciju noguldījumu apmēram. Ņemot vērā pretējās iekšzemes un ārvalstu noguldījumu

¹ Rādītāji aprēķināti saskaņā ar *The EBA methodological guide* (www.eba.europa.eu), iekļaujot tikai 2021. gada beigās aktīvās kredītiestādes (rādītājiem ROE, CET1, KKR un LSR – tikai 2021. gada beigās aktīvās bankas).

² Izslēdzot prasības pret centrālo banku un citām kredītiestādēm.

tendences, ģeogrāfiskajā struktūrā turpināja pieaugt iekšzemes noguldījumu īpatsvars, gada beigās sasniedzot 84.3%, savukārt klientu no valstīm ārpus ES noguldījumu īpatsvars kopējos noguldījumos turpināja sarukt (no 7.6% līdz 6.4%).

- Lai arī pārskata gada laikā likviditātes seguma rādītājs (LSR) samazinājās, tas joprojām saglabājās augstā līmenī.** Latvijas banku vidējais ES harmonizētais LSR, kas raksturo īstermiņa likviditāti, pārskata ceturksnī saruka līdz 320.4%, kas ir par 54 procentu punktiem mazāk nekā iepriekšējā pārskata gada izskaņā. Individuālām bankām tas bija robežās no 137% līdz 590%, ievērojami pārsniedzot minimālo prasību 100% apmērā. LSR samazināšanos galvenokārt ietekmēja prasību pret radniecīgajām institūcijām samazināšana, attiecīgi izvietojot atlikumus centrālajā bankā, kam saskaņā ar LSR aprēķina metodoloģiju bija negatīva ietekme uz rādītāju.
- Uzlabojās stabilā finansējuma rādītājs.** Kopš 2021. gada 2. ceturkšņa bankām ir saistošs arī ES harmonizētais neto stabilā finansējuma rādītājs, kas raksturo aktīvu un pasīvu sabalansētību ilgtermiņā (prasība ir noteikta 100% apmērā). Kopš 2021. gada 2. ceturkšņa beigām Latvijas banku sektora vidējais rādītājs bija pieaudzis no 165.7% līdz 172.6%. Individuālām bankām tas bija robežās no 120% līdz 292%. Lielāko daļu no nepieciešamā stabilā finansējuma apmēra nosaka banku izsniegtie aizdevumi, bet pieejamo stabilo finansējumu – privātpersonu vai mazo un vidējo uzņēmumu noguldījumi.
- Latvijas banku sektora kopējais nebanku klientiem izsniegto kredītu apmērs gada laikā pieauga par 12.2%, t.sk. iekšzemes klientiem par 7.5%.** Tik strauju pieaugumu galvenokārt noteica AS "Citadele banka" īstenotais stratēģiskais darījums, kā arī likvidējamās ABLV Bank AS hipotekārā kredīta portfeļa iegāde. Tā rezultātā kredītu portfeļa pieaugums bija vērojams visos aizņēmēju segmentos, t.sk. mājsaimniecību (par 12.9%) un nefinanšu sabiedrību (par 9.4%). Savukārt ārvalstu klientiem (galvenokārt Igaunijas un Lietuvas) izsniegto kredītu apmērs gada laikā pieauga par 45.4%.
- Izslēdzot AS "Citadele banka" ietekmi, pārskata gadā nebanku klientu kredītportfeļa apmēra pieaugums bija mērenāks.** Kopējais kredītportfelis pieauga par 3.6%, un to pamatā noteica iekšzemes portfeļa izaugsme par 4.1%. Iekšzemes nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu apmērs gada laikā būtiski nemainījās (-0.3%), taču nozaru griezumā bija vērojamas atšķirības – kredītešana būvniecības, informācijas un komunikācijas un lauksaimniecības nozarēs ievērojami pieauga (attiecīgi par 71.7%, 44.9% un 7.9%), savukārt izsniegto kredītu apmērs saruka tādās nozarēs kā operācijas ar nekustamo īpašumu un elektroenerģija, gāze un siltumapgāde (attiecīgi par 11.6% un 9.6%). Vienlaikus, saglabājoties augstai interesei par mājokļa iegādes finansēšanu, pakāpeniski auga iekšzemes mājsaimniecību portfelis (par 4.7% gada laikā). Vienlaikus kredītešanas attīstība nebija vienmērīga starp tirgus dalībniekiem – ja atsevišķās kredītiestādēs iekšzemes klientiem izsniegtais kredītu apmērs būtiski nemainījās vai pat saruka, tad daļā banku bija vērojams salīdzinoši straujš iekšzemes klientiem izsniegto kredītu apmēra pieaugums, t.sk. mazāk nozīmīgajās bankās³ iekšzemes klientiem izsniegto kredītu portfelis gada laikā pieauga par 8.4% jeb 62.5 milj. eiro. Šīs banku grupas banku tirgus daļa iekšzemes nefinanšu sabiedrību kredītešanā pārskata gada beigās jau pārsniedza 10% īpatsvaru, tomēr ietekme uz sektora kopējām iekšzemes kredītportfeļa izmaiņām nebija tik būtiska, tirgus daļai saglabājoties iepriekšējā gada līmenī (~6%). Pārskata gada laikā turpināja samazināties ārvalstu klientu kredītportfelis (par 3.6%) – lai arī Baltijas klientu kredītešana ievērojami palielinājās, citu ES valstu klientiem izsniegto kredītu apmērs kopumā saruka par 37.6%.
- Nebanku klientiem izsniegto kredītu kvalitāte turpināja uzlaboties, ienākumus nenesošo kredītu (INK) īpatsvaram nebanku kredītportfelī samazinoties līdz 3.6% decembra beigās.** Gada laikā aktīvu kvalitāte uzlabojās gan iekšzemes, gan ārvalstu kredītportfeļos, INK īpatsvaram sarūkot attiecīgi līdz 2.4% un 10.1%. Iekšzemes mājsaimniecību segmentā kredītu kvalitāte pakāpeniski turpināja uzlaboties, INK rādītājam samazinoties līdz 1.8%. Savukārt nefinanšu sabiedrību segmentā pārskata gads bija izaicinājumiem bagātāks – lai arī kopumā gada laikā INK īpatsvars iekšzemes nefinanšu sabiedrību izsniegtajos kredītos salīdzinoši būtiski saruka (par 1.1 procentu punktu līdz 3.1% pārskata perioda beigās), gada pirmajā pusē bija vērojama šī kredītportfeļa kvalitātes nebūtiska pasliktināšanās. Tomēr, neskatoties uz to, ka pandēmijas negatīvā ietekme uz aktīvu kvalitāti kopumā nav bijusi būtiska, tās ietekme uz nozarēm nebija vienmērīga – Covid-19 īpaši skartajā izmitināšanas un ēdināšanas nozarē pārskata gada beigās 18.2% kredītu bija ienākumus nenesoši. Nebanku INK struktūrā bija vērojams gan šaubīgo kredītu, gan arī kredītu ar kavējumu virs 90 dienām īpatsvara sarukums, tam decembra beigās sasniedzot 1.5% (2.3% iepriekšējā gada beigās). Arī citi aktīvu kvalitātes indikatori pārskata gada laikā uzlabojās, t.sk. pārskatīto kredītu īpatsvars nebanku kredītportfelī samazinājās līdz 6.6%, no kuriem 66% bija ienākumus nesošas parādsaistības.
- Banku sektorā kopumā uzkrājumu attiecība pret INK gada pēdējā ceturksnī pieauga līdz 26.2%, taču gada laikā tā samazinājās par 1.7 procentu punktiem galvenokārt nefinanšu sabiedrību segmenta dēļ.** Seguma rādītāja kritumu ietekmēja uzkrājumu apmēra samazinājums īpaši gada otrajā pusē, kas bija straujāks nekā INK apmēra sarukums.

³ Bankas, kuras atbilstoši ECB Vienotā uzraudzības mehānisma klasifikācijai ir tiešā Finanšu un kapitāla tirgus komisijas uzraudzībā.

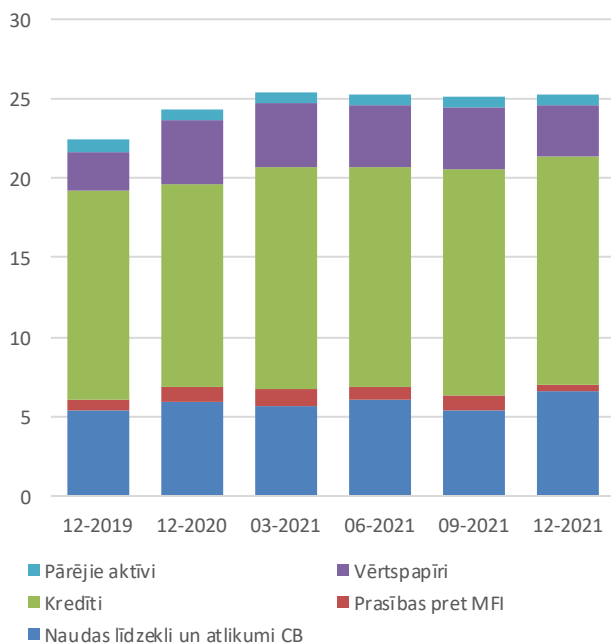
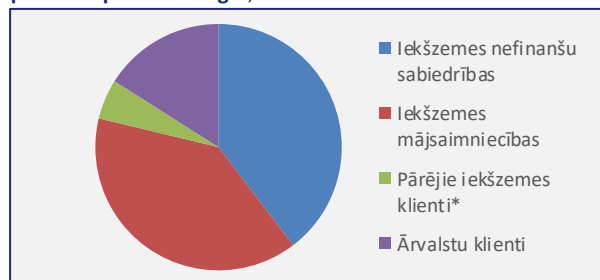
Vērtējot uzkrājumu pietiekamību, ja tiek ņemta vērā arī nodrošinājuma vērtība un atsevišķu tirgus dalībnieku veiktās kapitāla korekcijas, INK apmērs bija pilnībā segts (102.8%).

- Banku sektora pelnītspējas uzlabošanas noteica vairāki faktori.** 2021. gadā banku sektors darbojās ar peļņu 292 milj. eiro apmērā, t.i., par 94% pārsniedzot 2020. gada peļņu. Peļņas pieaugumu noteica tādi faktori kā 2020. gada zemais bāzes līmenis, strukturālās pārmaiņas banku sektorā, atsevišķi vienreizēji faktori, kā arī kopējās ekonomiskās aktivitātes un biznesa apjomu pieaugums. Līdz ar to būtiskākā ietekme uz peļņas pieaugumu bija tieši pamatdarbības ienākumu pieaugumam, kuri 2021. gadā bija par 120 milj. eiro jeb 17.1% lielāki nekā 2020. gadā. Vienlaikus peļņas rādītāju uzlabošanas sekmēja arī ievērojami mazāki izdevumi uzkrājumiem (-57.7 milj. eiro jeb 88.5%). Līdz ar peļņas pieaugumu arī kapitāla atdeves rādītājs (ROE) uzlabojās no 5.4% līdz 10.2%. Divas mazāk nozīmīgās bankas 2021. gadu noslēdza ar zaudējumiem.
- Pieaugums bija vērojams visās ienākumu grupās.** Lielākā ietekme uz pamatdarbības ienākumu pieaugumu 2021. gadā bija tīro procentu ienākumu kāpumam (par 48.7 milj. eiro jeb 11.7%). Strauju procentu ienākumu kāpumu galvenokārt noteica AS "Citadele banka" īstenotais stratēģiskais darījums, kā arī likvidējamās ABLV Bank AS hipotekārā kredītporfeļa pārņemšana. Izslēdzot AS "Citadele banka" ietekmi, tīro procentu ienākumu kāpums bija ievērojami zemāks (+2.2%). Pretējās tendences saglabājās starp nozīmīgajām bankām⁴, ES banku filiālēm un mazāk nozīmīgajām bankām. Ja nozīmīgo banku un ES banku filiāļu tīrie procentu ienākumi samazinājās par 0.8%, tad mazāk nozīmīgo banku tīrie procentu ienākumi turpināja augt (par 14.9%), atspoguļojot iekšzemes kredītporfeļa pieaugumu. Lai arī mazākā mērā, līdz ar vispārējās ekonomiskās aktivitātes pieaugumu 2021. gadā par 28.0 milj. eiro jeb 13.6% pieauga arī tīrie komisijas naudas ienākumi. Peļņa no finanšu instrumentu darījumiem un valūtas kursa svārstībām bija par 25.6 milj. eiro jeb par 71.5% lielāka, tomēr pieauguma tempi gada laikā, mazinoties bāzes efekta ietekmei, pakāpeniski kļuva lēnāki. Arī pārējo pamatdarbības ienākumu pieauguma ietekme uz pamatdarbības ienākumu pieaugumu pārskata gadā bija būtiska (+18.0 milj. eiro jeb 64%), un to noteica atsevišķi vienreizēji faktori. Ņemot vērā pamatdarbības ienākumu kāpumu, izmaksu attiecība pret ienākumiem gada laikā uzlabojās no 67.8% līdz 61.9%. Tomēr tās straujāku uzlabošanu ierobežoja administratīvo izmaksu pieaugums (par 24.8 milj. eiro jeb 6.1%).
- Kapitāla rādītāji saglabājās stabili augstā līmenī.** Izslēdzot ietekmi no "Rigensis Bank" AS darbības pārtraukšanas, pārskata ceturksnī banku sektora pašu kapitāls samazinājās par 32.2 milj. eiro jeb 1.4%, t.sk. pirmā līmeņa pamata kapitāls par 27.9 milj. eiro, un to galvenokārt noteica dividendu izmaksa atsevišķās bankās. Bet, tā kā vienlaikus par 180.8 milj. eiro jeb 2.2% saruka arī riska darījumu vērtība, kompensējot kapitāla samazinājumu, kapitāla rādītāji palika nemainīgi, pārskata perioda beigās kopējam kapitāla rādītājam (KKR) sasniedzot 24.2%, bet pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājam (CET1) – 23.2%, ievērojami pārsniedzot arī ES vidējos rādītājus (attiecīgi 19.7% un 15.7%). Tomēr, salīdzinot ar iepriekšējā gada beigām, kad rādītāji bija attiecīgi 26.7% un 24.3%, bija vērojama rādītāju samazināšanās. Tas skaidrojams ar salīdzinoši strauju kapitāla rādītāju samazinājumu gada pirmajā ceturksnī, kad AS "Citadele banka" stratēģiskā darījuma ietekmē būtiski (par 9.2% ceturkšņa laikā) pieauga banku sektora kopējā riska darījumu vērtība, negatīvi ietekmējot arī KKR.

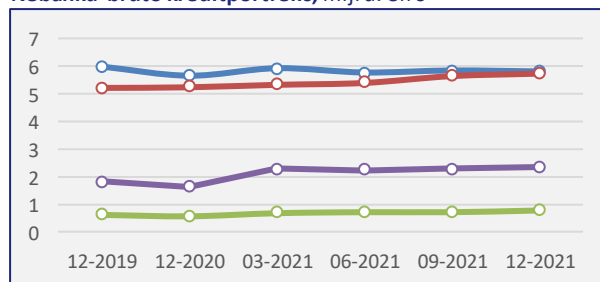
⁴ Bankas, kuras atbilstoši ECB Vienotā uzraudzības mehānisma klasifikācijai ir tiešā ECB uzraudzībā.

Balances struktūra un izmaiņas

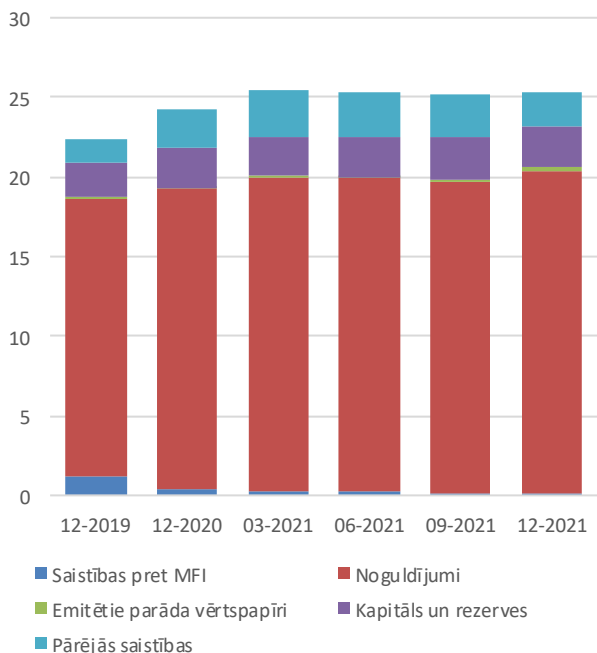
Aktīvu struktūra, mljrd. eiro

 Nebanku bruto kredītportfeļa struktūra
 pārskata perioda beigās, %

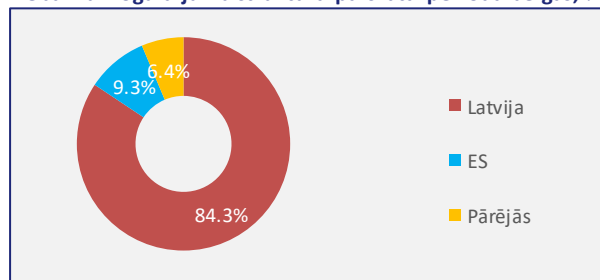
Nebanku bruto kredītportfelis, mljrd. eiro

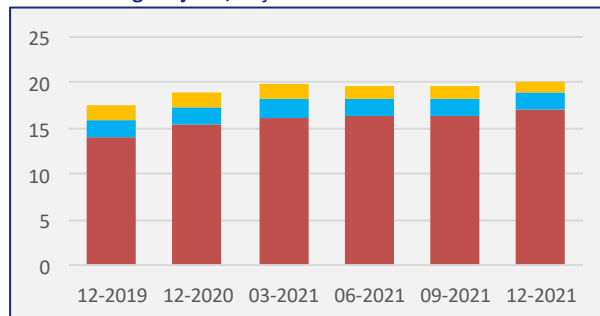
Pasīvu struktūra, mljrd. eiro

Nebanku noguldījumu struktūra pārskata perioda beigās, %

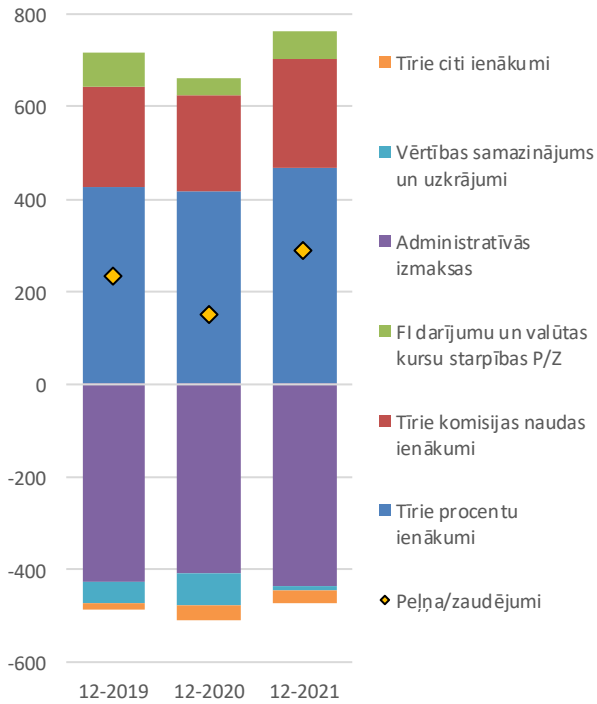
Nebanku noguldījumi, mljrd. eiro

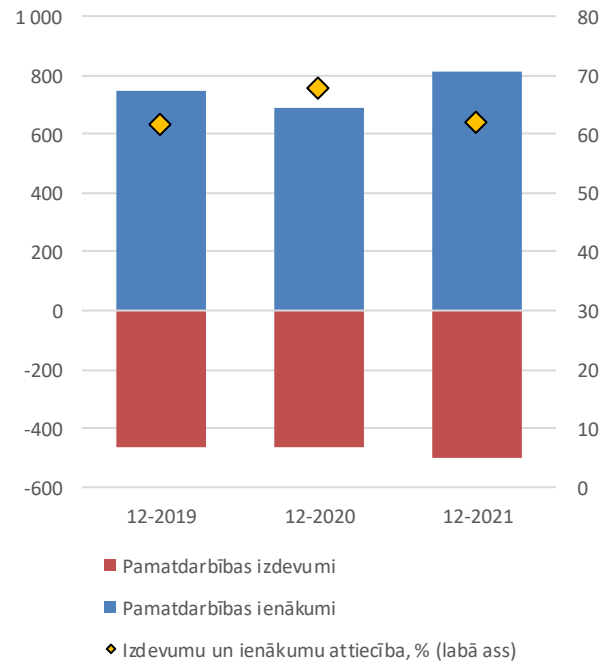
*Centrālā valdība un finanšu sabiedrības.

Pelnītspēja

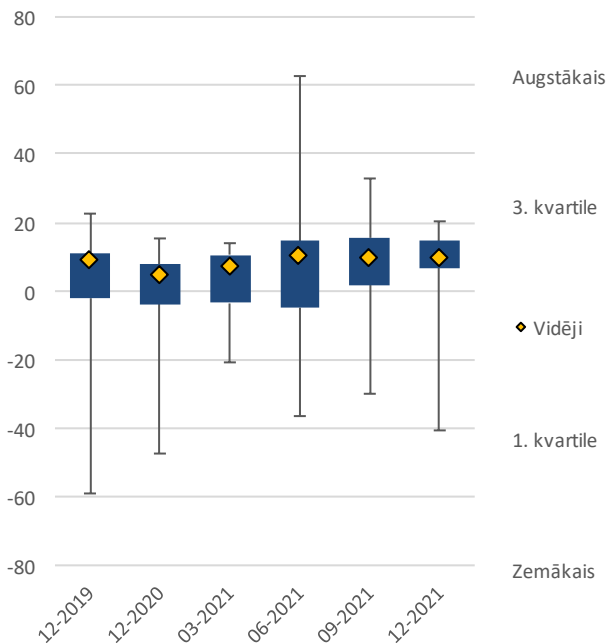
Peļņas struktūra, milj. eiro

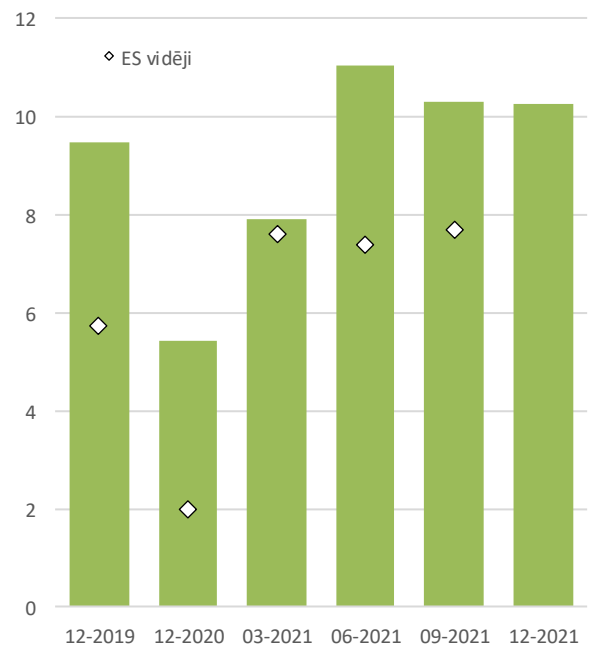
Izdevumu attiecības pret ienākumiem rādītājs (CIR), %

ROE izkliede, %

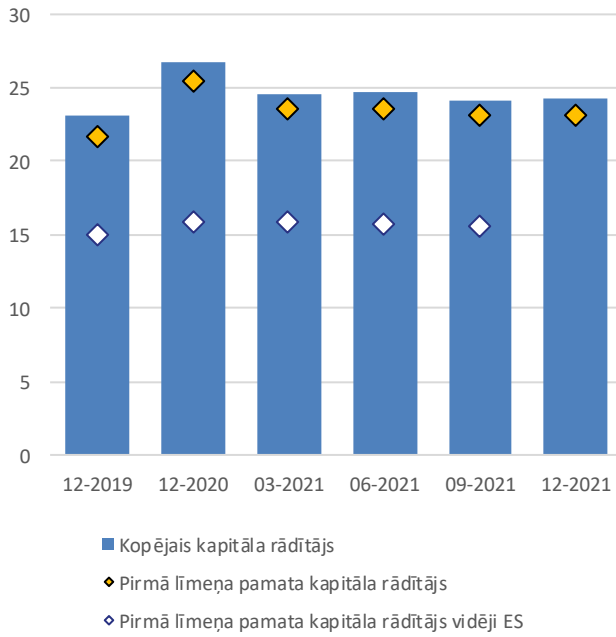

Kapitāla atdeves rādītājs (ROE), %

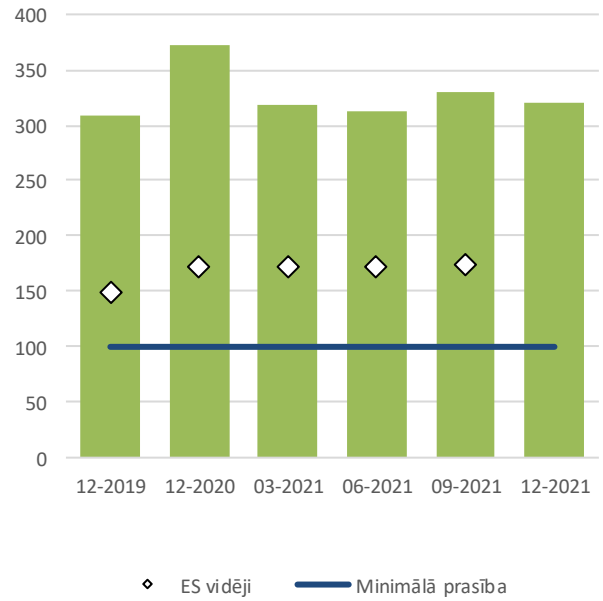

Kapitāla pietiekamība un likviditāte

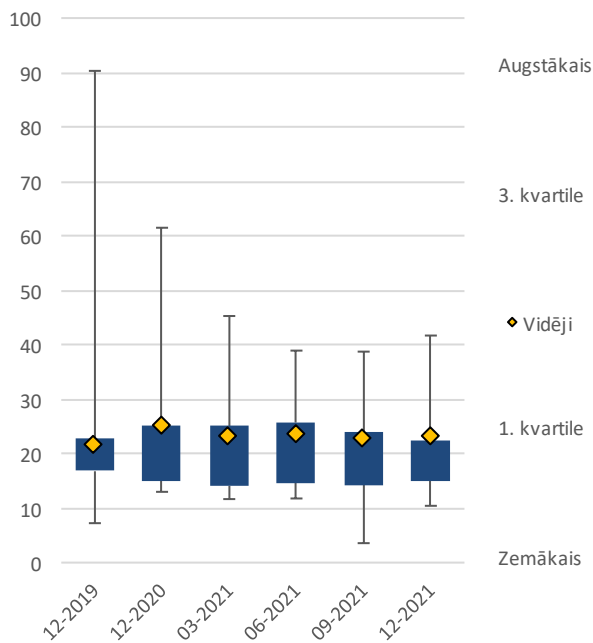
Kapitāla rādītāji, %

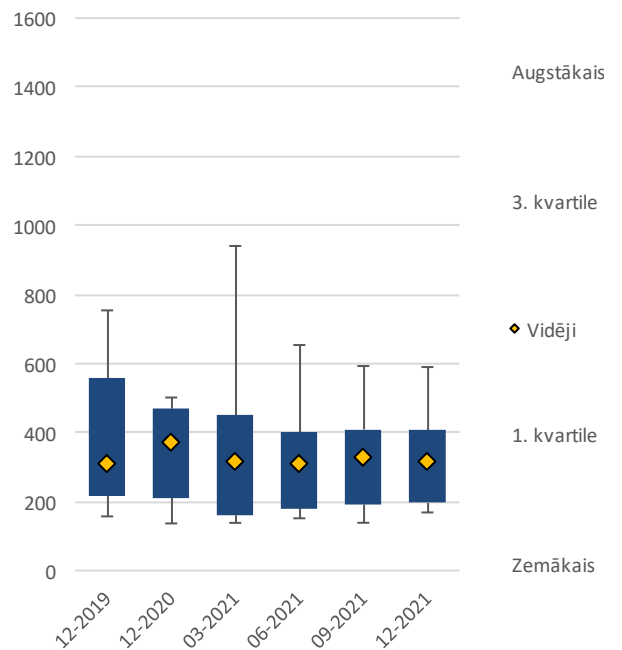
Likviditātes seguma rādītājs (LSR), %

CET1 izkliede, %

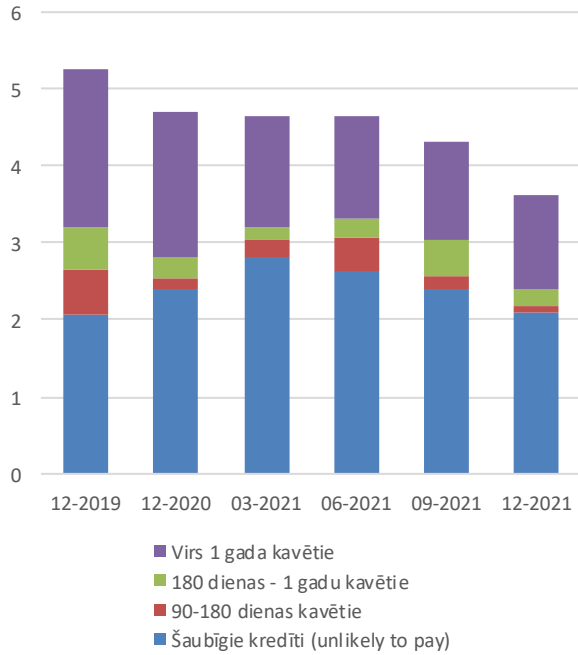
LSR izkliede, %

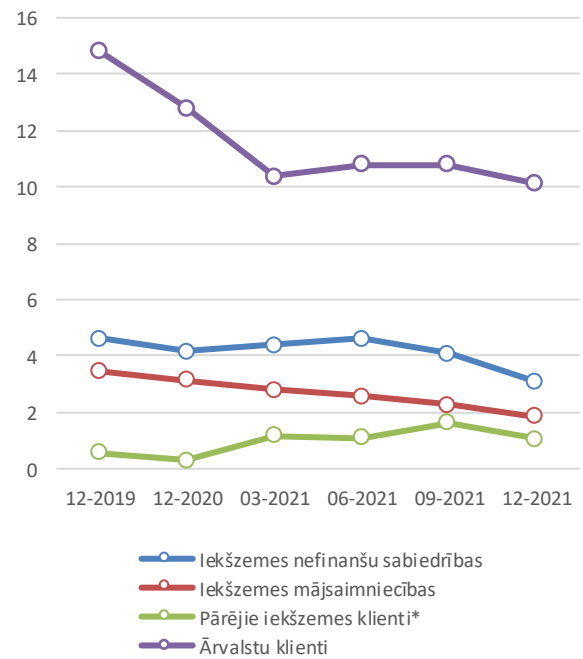

Nebanku kredītportfeļa kvalitāte

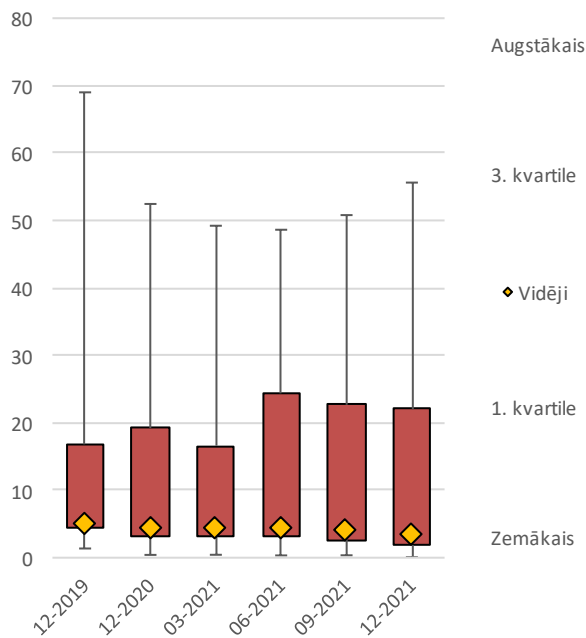
INK struktūra, %

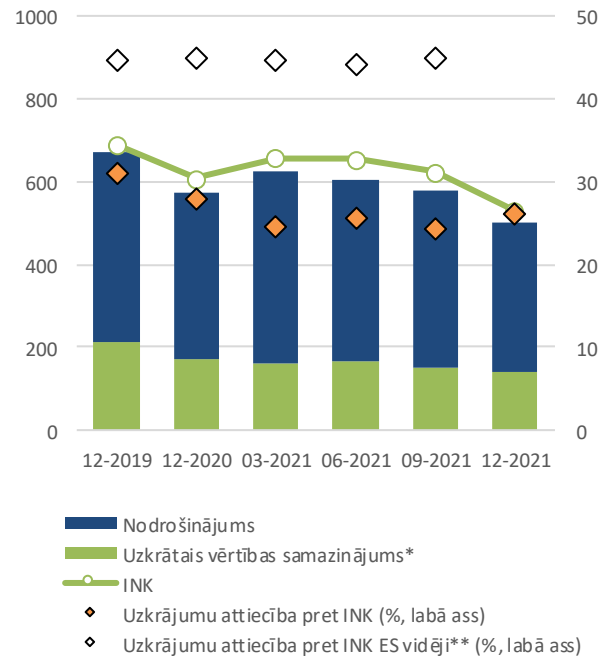
INK attiecīgajā segmentā, %

INK īpatsvara izkliede, %

INK nodrošinājums un uzkrājumi INK, milj. euro

* Uzkrājumi ienākumus nenesošiem kredītiem.

** Saskaņā ar *The EBA methodological guide* aprēķināts visam portfelim, ieskaitot prasības pret centrālo banku un kredītiestādēm.

KOOPERATĪVĀS KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBAS

Galvenie darbības rādītāji un to izmaiņas

	2019	2020	2021
Tirgus dalībnieku skaits	35	34	33
Tirgus koncentrācija ⁵ , %	83.6	82.6	82.1
Aktīvi (milj. eiro)	33.2	31.3	31.2
Noguldījumi (milj. eiro)	24.2	22.2	21.9
Kredīti (milj. eiro)	25.1	24.2	23.8
Ienākumus nenesošo kredītu (INK) īpatsvars ⁶ , %	14.5	16.9	17.5
Uzkrājumu attiecība pret kredītportfeli, %	6.8	7.2	7.3
Kapitāla atdeves rādītājs (ROE), %	4.7	3.9	3.3
Kapitāla pietiekamības rādītājs (%)	20.4	22.2	22.8
Peļņa/zaudējumi kopš gada sākuma (tūkst. eiro)	320	269	234

- 2021. gada laikā kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību (KKS) skaits Latvijā samazinājās.** Oktobrī Rīgā tika reģistrēta jauna KKS "Vidzemes kapitāls", savukārt darbību pārtrauca divi tirgus dalībnieki – jūlijā KKS "Nigrande" Saldus novadā un oktobrī Rucavas KKS Dienvidkurzemes novadā. Līdz ar to pārskata gada beigās Latvijā darbojās 33 kooperatīvās krājaizdevu sabiedrības.
- Aktīvu un no biedriem piesaistīto noguldījumu apmērs gada laikā saglabājās gandrīz nemainīgs.** Aktīvi samazinājās par 0.3%, bet noguldījumi – par 1.0%. To ietekmēja galvenokārt viens tirgus dalībnieks, kura darbība cieši saistīta ar uzņēmumu, kurš veica iekšējo restrukturizāciju un darbojas nozarē, kas būtiski cieta saistībā ar Covid-19 noteiktajiem ierobežojumiem. Biedru noguldījumi bija gandrīz vienīgais KKS sektora piesaistīto resursu avots (~100%), un vairums no tiem (88.7%) bija māsaimniecību noguldījumi.
- KKS kopējais kredītportfelis 2021. gadā samazinājās.** Dzēsto un norakstīto kredītu apmēram pārsniedzot no jauna izsniegto kredītu apmēru, kredītportfelis gada laikā samazinājās par 1.7%. Mājokļa iegādei un patēriņam izsniegto kredītu apmērs saruka attiecīgi par 1.9% un 4.4% (to īpatsvars KKS kopējā kredītportfelī bija attiecīgi 51.9% un 37.0%). Tomēr samazinājums galvenokārt bija vērojams gada pirmajā pusē, saglabājoties nenoteiktībai par ekonomiskās attīstības perspektīvām Covid-19 apstākļos un māsaimniecību piesardzībai (māsaimniecības veido 98.8% no visa KKS kredītportfeļa). Savukārt gada otrajā pusē minētā nenoteiktība samazinājās, līdz ar to tika novērots neliels sektora kredītportfeļa pieaugums.
- Standarta kredītu īpatsvars KKS sektora kredītportfelī gada laikā kopumā saglabājās nemainīgs.** Savukārt INK īpatsvars palielinājās no 16.9% līdz 17.5%, turklāt pārstrukturēto kredītu īpatsvars pieauga no 0.8% līdz 1.3%. Kredītiem izveidoto uzkrājumu attiecība pret KKS kopējo kredītportfeli gada beigās bija 7.3%, bet uzkrājumu INK attiecība pret INK apmēru – 38.1% (neieskaitot viena tirgus dalībnieka rādītājus, šī attiecība būtu daudz augstāka – 81.7%).
- KKS sektora pelnītspējas rādītāji nedaudz pasliktinājās, kapitāla atdeves rādītājam (ROE) gada beigās samazinoties līdz 3.3%.** Tīrie procentu ienākumi 2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, saruka par 9.4%, tīrie komisijas naudas ienākumi – par 12.8%. Līdz ar to pārskata perioda neto peļņa samazinājās par 13.1% līdz 233.6 tūkst. eiro (2020. gadā – 268.8 tūkst. eiro). Administratīvie un nolietojuma kopējie izdevumi samazinājās par 5.8%, tīrie citi izdevumi – par 36.0%. Savukārt izdevumi uzkrājumu veidošanai pārsniedza ienākumus no to samazināšanas par 31.5 tūkst. eiro. Pasliktinājās arī KKS darbības efektivitātes rādītāji: izdevumu attiecība pret ienākumiem (CIR), salīdzinot ar 2020. gada beigām, bija pieaugusi no 77.4% līdz 78.2%. Pārskata gadā ar peļņu darbojās mazāk nekā puse no KKS – 15 no 33 (to kopējā tirgus daļa – 93.4%), kopā nopelnot 291.4 tūkst. eiro.
- KKS pārskata gadā strādāja ar augstu kapitāla pietiekamības līmeni.** Kopējā pašu kapitāla vidējā attiecība pret aktīvu un ārpusbilances posteņu kopsummu, t.i., kopējais kapitāla pietiekamības rādītājs, gada beigās bija 22.8%

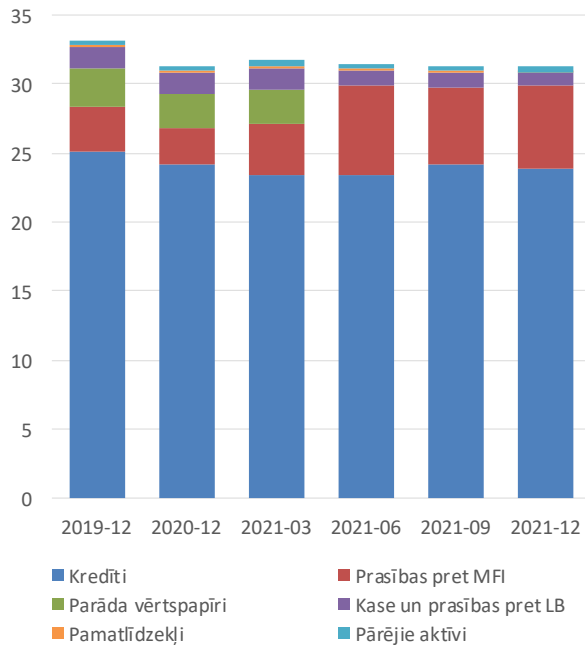
⁵ Trīs pēc aktīviem lielākās kooperatīvās krājaizdevu sabiedrības.

⁶ Zemstandarta, šaubīgie un zaudētie kredīti kopā.

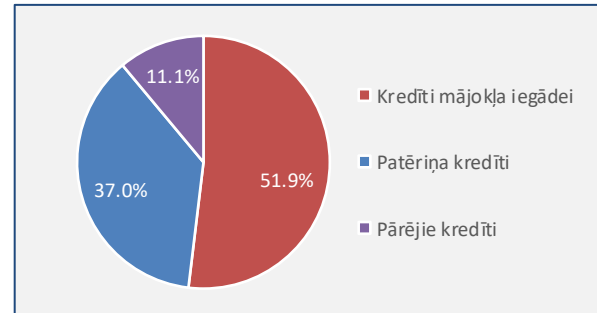
(noteiktā minimālā prasība – 10%), un tas bija otrs augstākais rādītājs kopš 2018. gada, ko ietekmēja gan KKS gūtā peļņa, gan neliels aktīvu samazinājums.

Bilances struktūra un izmaiņas

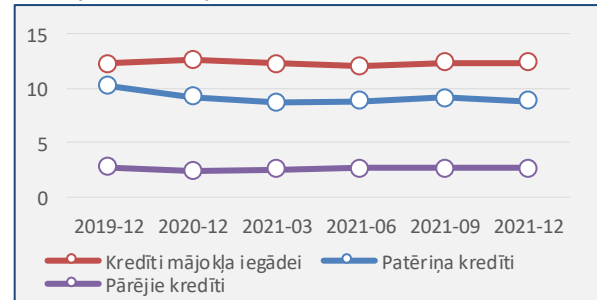
Aktīvu struktūra, milj. eiro

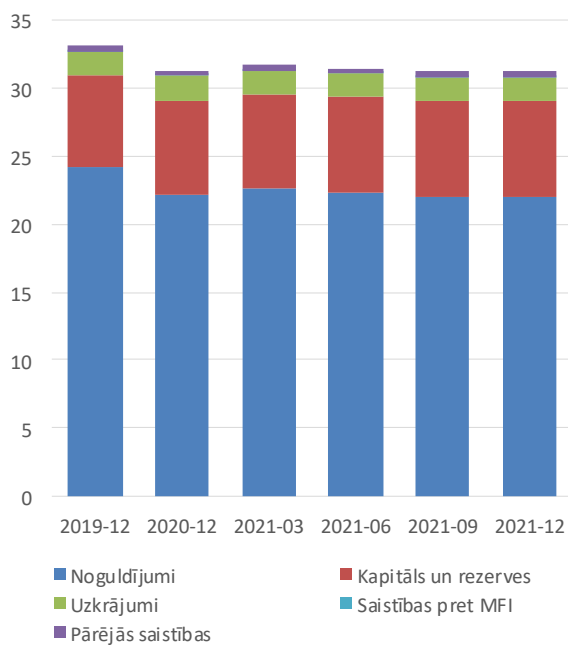
Kreditportfeja struktūra pārskata perioda beigās, %

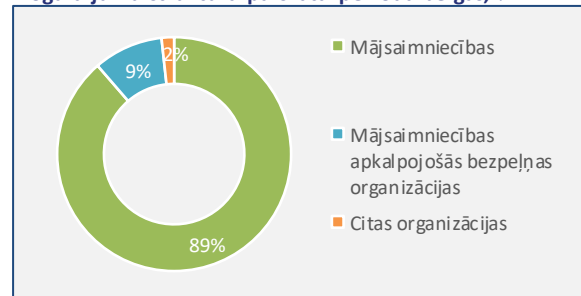
Kreditportfelis, milj. eiro

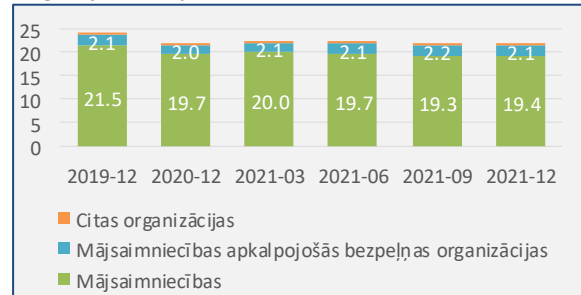
Pasīvu struktūra, milj. eiro

Noguldījumu struktūra pārskata perioda beigās, %

Noguldījumi, milj. eiro

APDROŠINĀTĀJU DARBĪBA

Galvenie darbības rādītāji

	2019	2020	2021
Tirgus dalībnieku skaits (sabiedrības un filiāles)	6+12	6+11	6+11
Parakstītās bruto prēmijas (milj. eiro)	856.7	799.3 (810.9) ⁷	849.4
Izmaksātās bruto atlīdzības (milj. eiro)	549.4	501.3 (507.7) ⁷	541.4
Pārskata perioda peļņa/zaudējumi (milj. eiro)	30.9	53.4	36.3
Zaudējumu rādītājs, %	66.9	62.8	66.6
Izdevumu rādītājs, %	26.6	26.9	28.7
Kombinētais rādītājs, %	96.2	92.3	95.4
Maksātspējas rādītājs, %	162	174	177

- Latvijā parakstīto prēmiju apmērs pieauga straujāk nekā pārējās valstīs.** Kopējās bruto parakstītās prēmijas 2021. gada laikā pieauga par 4.8%⁷, sasniedzot 849.4 milj. eiro. Turklāt Latvijā parakstīto prēmiju apmēra pieaugums bija 6.6% jeb 36.1 milj. eiro, sasniedzot 587.0 milj. eiro. Kopējā parakstīto prēmiju portfelī lielāko daļu (36.2%) arvien veidoja prēmijas par transporta apdrošināšanu. Arī Latvijā nozīmīgākais apdrošināšanas veids bija transporta apdrošināšana (29.1%), kā arī dzīvības (25.5%, t.sk. mūža pensijas – 9.9%), veselības (18.5%) un īpašuma apdrošināšana (16.7%).
- Nedzīvības apdrošinātāju parakstīto prēmiju apmēra pieaugumu (3.7%⁷) galvenokārt ietekmēja īpašuma apdrošināšana.** Pārskata gada laikā būtiski pieaugot noslēgto apdrošināšanas līgumu skaitam, bruto parakstītās prēmijas īpašuma apdrošināšanā pieauga par 20.3 milj. eiro jeb 20.9%. Augstu izaugsmes tempu parādīja arī veselības apdrošināšanas segments, kurā bruto parakstīto prēmiju apmērs palielinājās par 18.0 milj. eiro jeb 18.1%. Pandēmijas laikā vislielākās negatīvās parakstīto prēmiju izmaiņas nedzīvības apdrošināšanas segmentā piedzīvoja transporta apdrošināšana: 2021. gadā bruto parakstīto prēmiju apmērs sasniedza 307.1 milj. eiro, kas ir par 4.8% mazāk nekā iepriekšējā gadā un par 17.1% mazāk, salīdzinot ar pirmspandēmijas rezultātiem 2019. gadā, un to galvenokārt ietekmēja Covid-19 situācijas dēļ augošā konkurence un tās izraisītais cenu kritums, kā arī ceļojumus un pārvietošanos ierobežojošie pasākumi.
- Dzīvības apdrošinātāju parakstīto prēmiju apmērs 2021. gadā pieauga vēl straujāk – par 7.2%.** Arvien palielinājās tirgus interese par tirgum piesaistīto dzīvības apdrošināšanu – bruto parakstīto prēmiju apmērs pieauga par 16.9 milj. eiro jeb 17.4%. Zemo procentu likmju ietekmē, kā arī paaugstinātas nenoteiktības un finanšu tirgus svārstīguma dēļ apdrošinātāji atsakās no ieguldījumu produktiem ar garantētajiem ienesīguma procentiem, tādā veidā samazinot papildu risku. Uzkrājumu produktu īpatsvars gada laikā samazinājās par 2.8 procentu punktiem un bruto parakstīto prēmiju apmērs saruka par 4.3 milj. eiro jeb 17.1%.
- Ekonomiskās aktivitātes kāpums un pandēmijas radīto ierobežojumu samazināšana izraisīja izmaksāto atlīdzību apmēra pieaugumu par 6.5%⁷,** sasniedzot 541.4 milj. eiro. Latvijā izmaksāto atlīdzību apmērs pieauga par 3.3% jeb 11.3 milj. eiro, sasniedzot 353.9 milj. eiro. Kopējā izmaksāto atlīdzību apmērā lielākais īpatsvars bija transporta (40.1%) un dzīvības (25.9%, t.sk. mūža pensijas – 6.5%) apdrošināšanā.
- Pārskata gadā apdrošināšanas sabiedrības kopumā nopelnīja 36.2 milj. eiro,** kas bija par 32.1% jeb 17.1 milj. eiro mazāk nekā iepriekšējā gadā. Šo samazinājumu galvenokārt ietekmēja izmaksāto atlīdzību pieaugums. Tomēr apdrošināšanas sabiedrības 2021. gadā spēja nopelnīt par 17.2% jeb 5.3 milj. eiro vairāk nekā pirms pandēmijas, t.i., 2019. gadā. Visām apdrošināšanas sabiedrībām gan kapitāla atdeves rādītājs (ROE), gan aktīvu atdeves rādītājs (ROA) pārskata ceturksnī bija pozitīvs, t.i., attiecīgi 8.8% un 1.8%.
- Piekritušo atlīdzību prasību apmēram augot straujāk par nopelnīto prēmiju apmēru, nedaudz pasliktinājās kombinētais rādītājs, gada beigās sasniedzot 95.4%.** Individuālām apdrošināšanas sabiedrībām kombinētā rādītāja vērtība bija robežās no 91.5% līdz 105.0%.
- Apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu portfeļa apmērs pārskata gadā palielinājās** par 3.2% jeb 44.2 milj. eiro, decembra beigās sasniedzot 1.4 mljrd. eiro. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās ieguldījumi ieguldījumu fondos (par 15.1% jeb 85.8 milj. eiro), attiecīgi to īpatsvaram ieguldījumu portfeļa struktūrā pieaugot līdz 46.0%.

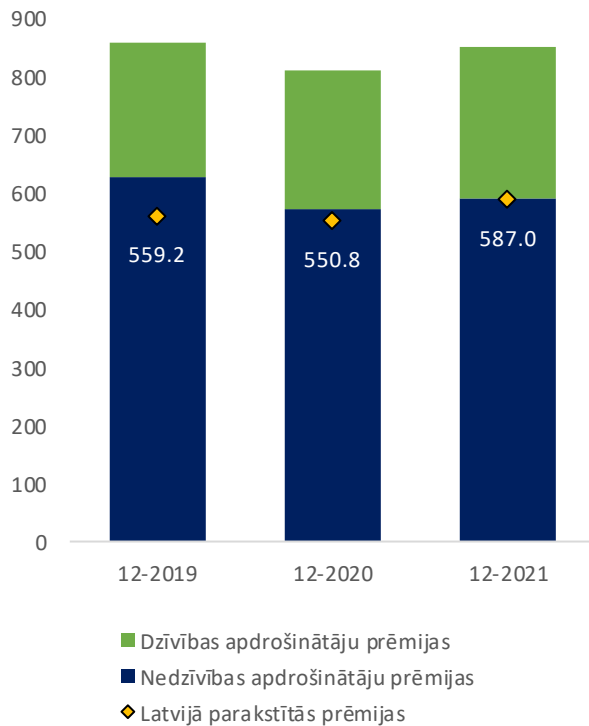
⁷ Ieskaitot ārvalsts apdrošināšanas sabiedrības filiāles, kura pārtrauca savu darbību 2020. gada 3. ceturksnī, datus.

Savukārt būtiskākais sarukums šajā pašā laikā bija ieguldījumiem valsts obligācijās (par 13.0% jeb 76.0 milj. eiro), to īpatsvaram ieguldījumu portfelī attiecīgi samazinoties līdz 31.4%.

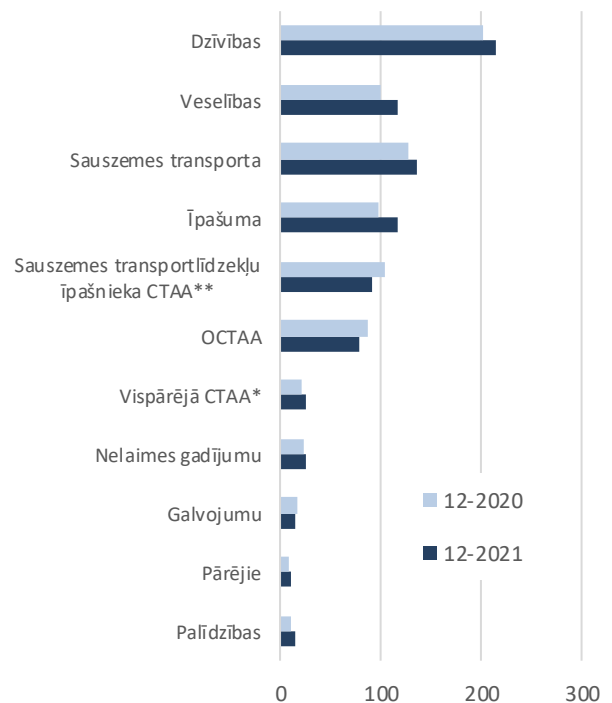
- **Apdrošināšanas sabiedrību maksāspējas rādītājs⁸ uzlabojās, decembra beigās sasniedzot 177.2%** un joprojām stabili pārsniedzot minimālās prasības (zemākā pieļaujamā rādītāja robeža ir 100%), t.sk. dzīvības apdrošināšanas sabiedrībām bija 236% un nedzīvības apdrošināšanas sabiedrībām – 148%.

Parakstītās prēmijas

Apdrošinātāju parakstītās bruto prēmijas, milj. eiro

Apdrošinātāju parakstītās bruto prēmijas apdrošināšanas veidu dalījumā, milj. eiro

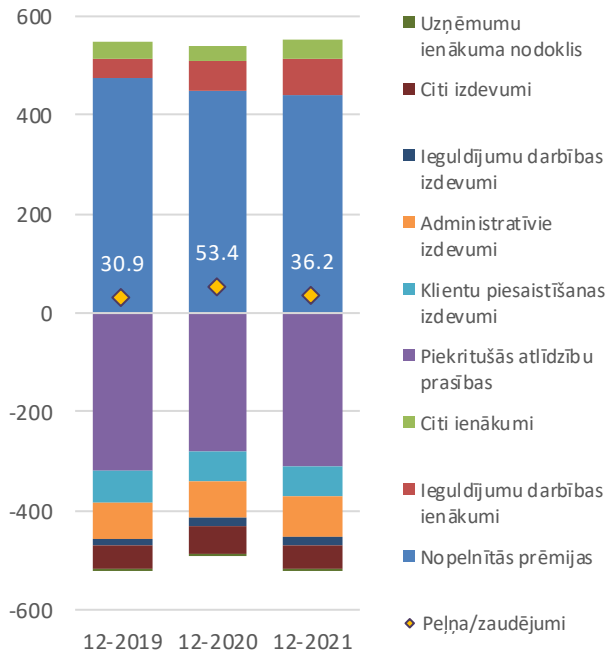
* Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana.

** Sauszemes transporta līdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana.

⁸ Raksturo izmantojamā pašu kapitāla pietiekamību aprēķinātajai maksāspējas kapitāla prasībai.

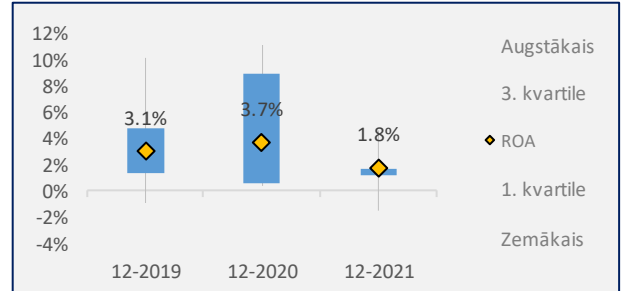
Pelnītspēja un maksātspēja

Apdrošināšanas sabiedrību peļņas struktūra, milj. eiro

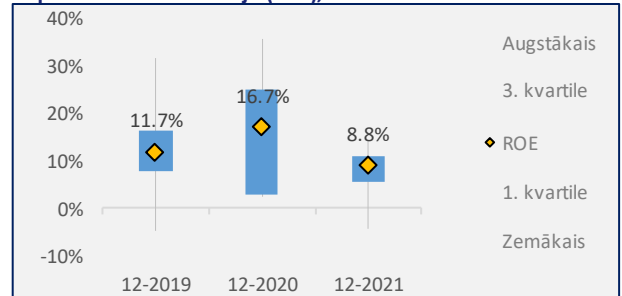

Apdrošināšanas sabiedrību atdeves rādītāji (ROA, ROE), %

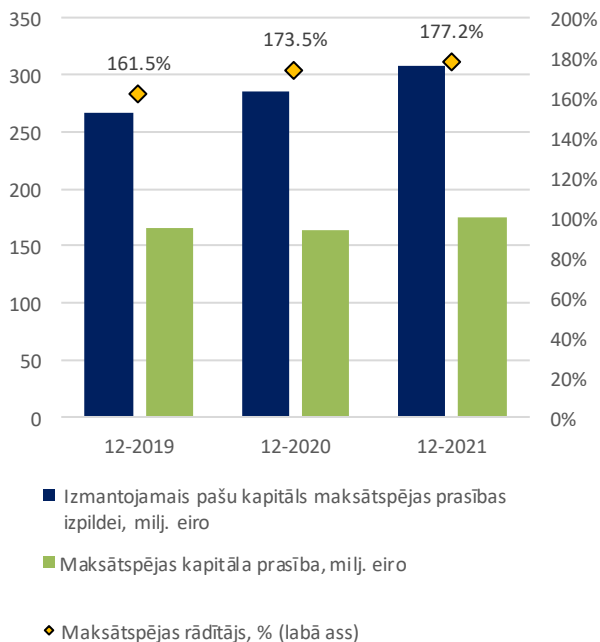
Aktīvu atdeves rādītājs (ROA), %

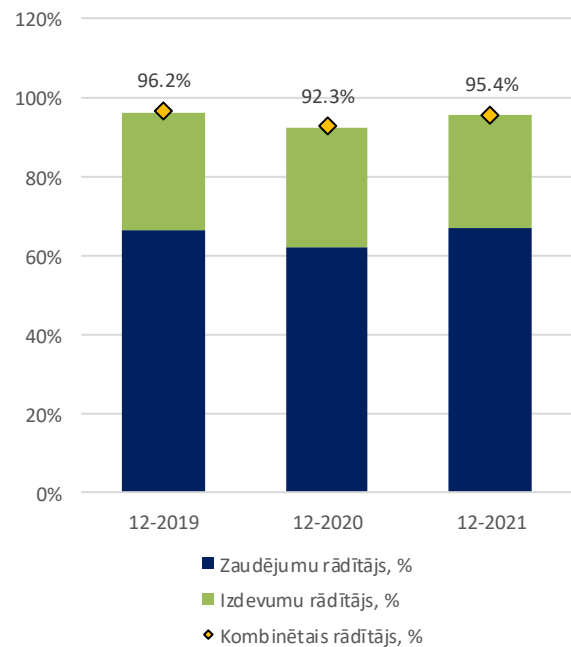
Kapitāla atdeves rādītājs (ROE), %

Apdrošināšanas sabiedrību maksātspējas rādītājs, %

Nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību kombinētais rādītājs, %

MAKSĀJUMU IESTĀŽU UN ELEKTRONISKĀS NAUDAS IESTĀŽU DARBĪBA

Galvenie darbības rādītāji un to izmaiņas

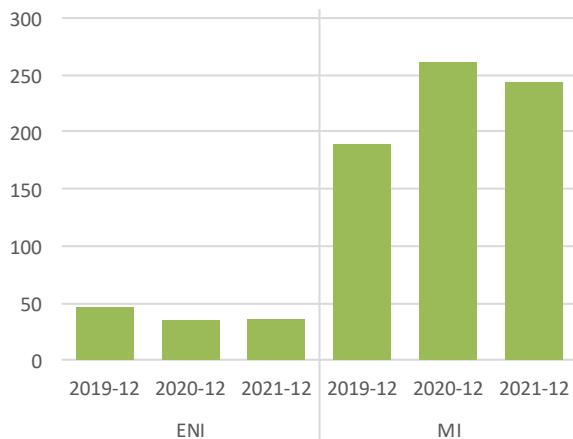
	2019	2020	2021
Tirgus dalībnieku skaits			
Maksājumu iestādes (t.sk. licencētas)	10 (4)	7 (4)	6 (5)
Elektroniskās naudas iestādes (t.sk. licencētas)	8 (1)	8 (2)	7 (3)
Veikto maksājumu apmērs, milj. eiro			
Maksājumu iestādēs	188.8	261.1	243.4
Elektroniskās naudas iestādēs	61.1	50.7	52.2
t.sk. elektroniskajā naudā	15.1	16.4	16.8
Atpirktās elektroniskās naudas apmērs, milj. eiro	22.7	17.2	17.4
Ieņēmumi no pakalpojumu sniegšanas, milj. eiro			
Maksājumu iestādēs	5.2	7.0	6.1
Elektroniskās naudas iestādēs	5.3	2.6	2.5

- Maksājumu iestāžu (MI) un elektroniskās naudas iestāžu (ENI) sektors 2021. gadā raksturojās ar tirgus dalībnieku pāreju uz licencētu iestāžu statusu**, ievērojot būtiski plašākas biznesa attīstības iespējas, ko tas dod, salīdzinot ar reģistrētas iestādes statusu. Decembra beigās Latvijā bija sešas MI, t.sk. piecas licencētas, un septiņas ENI, t.sk. trīs licencētas.
- MI un ENI gada laikā veiktais maksājumu kopējais apmērs samazinājās par 5.2% un sasniedza 295.6 milj. eiro**, bet, izslēdzot maksājumus, kas tika veikti elektroniskajā naudā, – samazinājās par 5.6% līdz 278.8 milj. eiro. Sarukums faktiski notika tikai MI, kurām tas bija 6.8%, savukārt ENI bija pieaugums 3.0% apmērā.
- Covid-19 radīto apstākļu dēļ maksājumu un elektroniskās naudas pakalpojumu sniegšana 2021. gadā nodrošināja MI un ENI kopumā par 10.3% mazākus bruto ieņēmumus** nekā iepriekšējā gadā, t.i., 8.6 milj. eiro apmērā. MI ieņēmumu sarukums bija 12.6%, ENI – 4.4%. 71% no kopējiem ieņēmumiem veidoja MI gūtie ieņēmumi.
- Covid-19 radītie apstākļi ietekmēja arī apgrozībā esošās elektroniskās naudas apmēru**. Pārskata gada beigās tas bija par 9% mazāks nekā 2020. gadā. Savukārt atpirktās elektroniskās naudas kopējais apmērs, t.i., emitētās elektroniskās naudas apmaiņas pret bezskaidro naudu aktivitāte, salīdzinot ar 2020. gadu, pieauga par 1%, sasniedzot 17.4 milj. eiro.
- Palielinājās MI un ENI kopējais likvīdo aktīvu apmērs, gada beigās sasniedzot 61.6 milj. eiro**, t.i., par 7.5% vairāk nekā iepriekšējā gada beigās. Pārsvārā tās bija prasības pret bankām maksājumu un elektroniskās naudas pakalpojumu nodrošināšanai (61.4 milj. eiro). Šie aktīvi nodrošināja saistību pret klientiem 61.3 milj. eiro apmērā segšanu. Atbilstoši likuma prasībām likvīdajiem aktīviem pilnā apmērā jāsedz MI un ENI saistības pret klientiem, ko 2021. gada beigās arī nodrošināja visi tirgus dalībnieki, kuriem noteikta likvīdo aktīvu atlikumu esamības nodrošināšanas prasība.

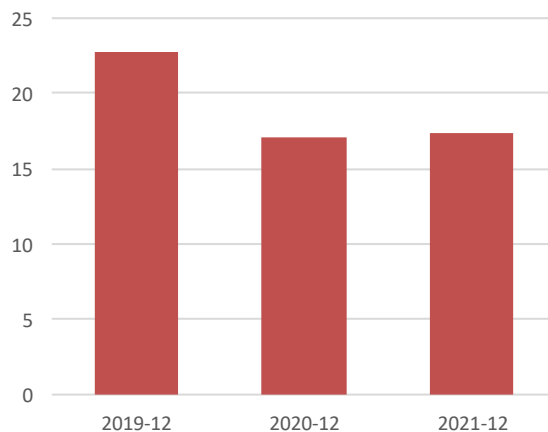

MAKSĀJUMU IESTĀŽU UN ELEKTRONISKĀS NAUDAS IESTĀŽU DARBĪBA

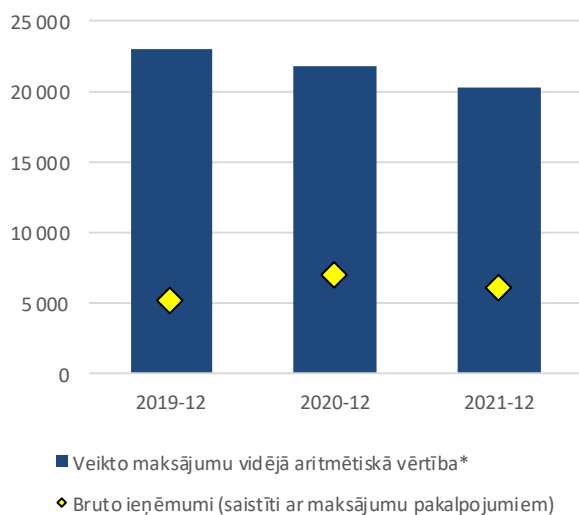
Veikto maksājumu (izņemot e-naudā) apmērs, milj. eiro

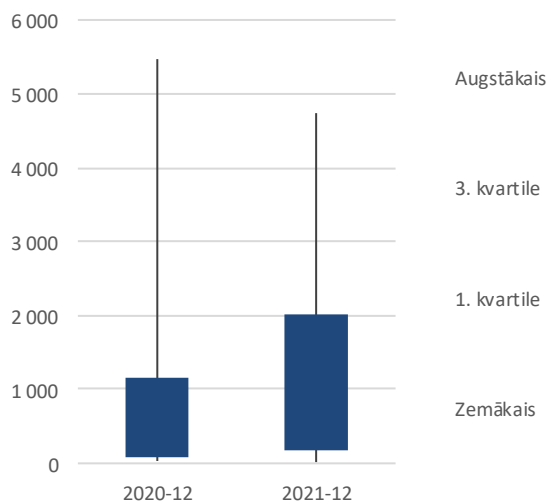
Atpirktais elektroniskās naudas apmērs, milj. eiro

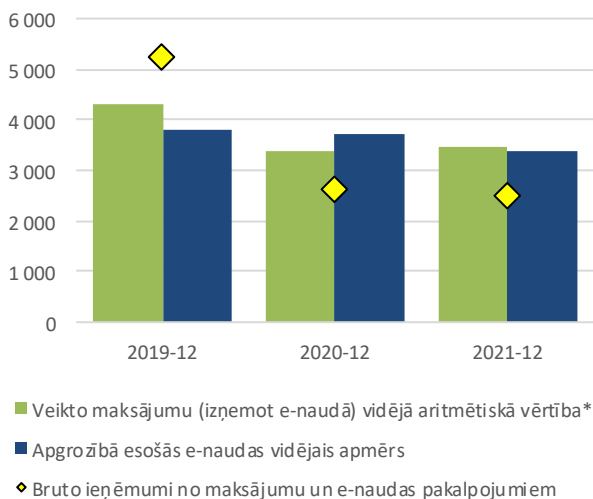
Maksājumu iestāžu pakalpojumu sniegšana, tūkst. eiro

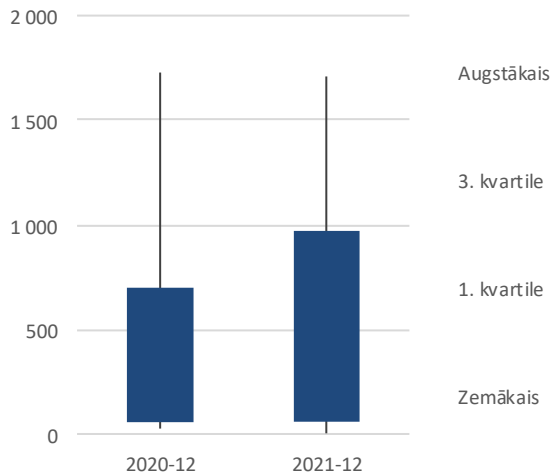
Maksājumu iestāžu bruto ieņēmumu izkliede, tūkst. eiro

Elektroniskās naudas iestāžu pakalpojumu sniegšana, tūkst. eiro

Elektroniskās naudas iestāžu bruto ieņēmumu izkliede, tūkst. eiro

* Aprēķināts, summējot tirgus dalībnieku mēnesī veikto maksājumu vidējo apmēru iepriekšējo 12 kalendāra mēnešu periodā un dalot ar 12.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU PĀRVALDĪŠANA

Galvenie darbības rādītāji

	2019	2020	2021
Līdzekļu pārvaldītāju skaits	8	7	7
Ieguldījumu plānu skaits	31	31	28
Dalībnieku skaits	1 300 135	1 295 745	1 294 377
Neto aktīvi (mljrd. eiro)	4.51	5.09	6.00
No VSAA saņemtās naudas summas (milj. eiro)	973.2	1 011.7	1380.5
Konservatīvie ieguldījumu plāni	199.6	217.2	339.7
Sabalansētie ieguldījumu plāni	95.7	86.4	83.2
Aktīvie ieguldījumu plāni	677.9	708.1	957.5
Ienesīgums, %	10.8	2.1	9.1
Pārvaldīšanas izdevumi, %	0.49	0.48	0.54

- 2021. gada laikā ieguldījumu plānu skaits samazinājās līdz 28.** Trīs no "CBL Asset Management" pārvaldītajiem ieguldījumu plāniem ("Daugava", "Gauja" un "Venta") tika pievienoti citiem eksistējošajiem plāniem ("CBL Aktīvais" un "CBL Universālais"). Savukārt līdzekļu pārvaldītāju skaits saglabājās nemainīgs, un saskaņā ar akcionāru sapulces lēmumu "ABLV Asset Management" nosaukums tika mainīts pret "Integrum Asset Management".
- Kopējais valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieku skaits gada laikā būtiski nemainījās.** Brīvprātīgo dalībnieku skaits saruka (par 5.9%), kamēr obligāto dalībnieku skaits (71% no kopējiem dalībniekiem) pieauga (par 2.4%).
- Aktīvu pieaugumu 2021. gadā galvenokārt ietekmēja finanšu ieguldījumu pieaugums.** Gada laikā neto aktīvi palielinājās par 18.0% jeb 0.91 mljrd. eiro, sasniedzot 6.0 mljrd. eiro. No kopējā uzkrātā kapitāla 72.8% bija ieguldīti aktīvajos plānos, 8.7% – sabalansētajos plānos un 18.5% – konservatīvajos plānos. Salīdzinājumā ar 2019. gada beigām (ar periodu pirms Covid-19) neto aktīvi kopumā bija palielinājušies par 33.0%.
- Uzlabojoties situācijai darba tirgū, veikto iemaksu apmērs pārskata gada laikā pieauga par 36.5%.** Ņemot vērā dalībnieku skaita dinamiku, iemaksu pieaugums varētu būt skaidrojams ar vidējā iemaksu apmēra palielināšanos (vidējās mēneša darba samaksas pieaugums par 14.1%⁹) un bezdarbnieku skaita samazinājumu (par 16.3%¹⁰ salīdzinājumā ar 2020. gadu). Būtiski (par 35.2%) palielinājās dalībnieku iemaksas aktīvajos (69.4% no iemaksu apmēra) un konservatīvajos (palielinājās par 56.4%) ieguldījumu plānos (24.6% no iemaksu apmēra). Savukārt iemaksu apmērs sabalansētajos plānos, kas veidoja 6.0% no kopējā iemaksu apmēra, samazinājās (par 23.4%).
- Visi aktīvie un sabalansētie ieguldījumu plāni 2021. gadā spēja sasniegt pozitīvu ienesīgumu.** Ieguldījumu plānu vidējais svērtais ienesīgums uzlabojās un decembra beigās sasniedza 9.1%, tomēr aizvien saglabājās zem 2019. gada jeb pirmspandēmijas līmeņa (10.8%) (2020. gada attiecīgajā periodā tas bija 2.1%). Labākus rezultātus uzrādīja aktīvie plāni, kuru ienesīgums bija 12.3% (individuāli robežās no 8.0% līdz 24.1%) un kuru ieguldījumu portfeļu struktūrā parāda vērtspapīri veidoja tikai 18.7%. Sabalansēto plānu ienesīgums bija 4.4% (individuāli robežās no 3.6% līdz 4.7%). Savukārt sliktākus rezultātus uzrādīja konservatīvie plāni, kuru ienesīgums bija -1.3% (individuāli robežās no -2.3% līdz -0.2%), t.i., neviens no konservatīvajiem ieguldījumu plāniem nespēja sasniegt pozitīvu ienesīgumu. Konservatīvo plānu ieguldījumu portfeļu struktūrā parāda vērtspapīri veidoja 46.9%, kas zemo procentu likmju vidē paaugstina pensiju uzkrājumu risku. 2021. gada sākumā tika veikti būtiski grozījumi Valsts fondēto pensiju likumā, atceļot ierobežojumu (maksimāli 75% no ieguldījumu plāna aktīvu apmēra) kas varētu tikt ieguldīti kapitāla vērtspapīros un tam pielīdzināmos vērtspapīros, tādējādi veicinot ilgtermiņa uzkrājumu ienesīguma potenciālu un mazinot zemo procentu likmju radīto negatīvo efektu (palielinot ieguldījumu diversifikācijas iespējas).

⁹ Centrālās statistikas pārvaldes dati par 2021. gada 3. ceturksni.

¹⁰ Nodarbinātības valsts aģentūras dati par 2021. gadu.

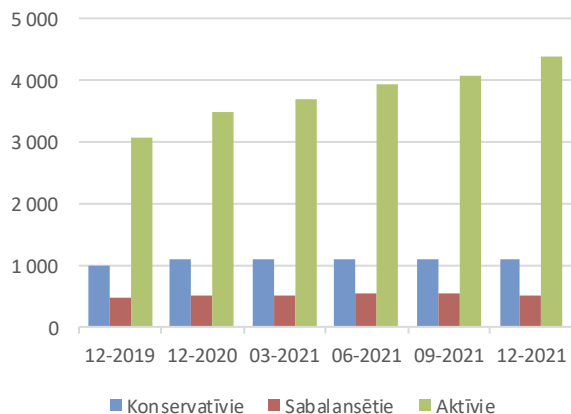
- **Ieguldījumu plānu pārvaldīšanas izdevumi nepārsniedza likumā noteiktos ierobežojumus¹¹**, individuāliem plāniem to vērtībai sasniedzot no 0.2% līdz 1.1%. Visu ieguldījumu plānu pārvaldīšanas izdevumu attiecība pret neto aktīviem 2021. gada beigās pieauga nedaudz, t.i., līdz 0.54%.
- **Pārskata gada laikā ieguldījumu apmērs pieauga par 18.0%**, ko pārsvarā ietekmēja ieguldījumu pieaugums aktīvajos plānos (+24.9% jeb 0.9 mljrd. eiro), kuru īpatsvars kopējā ieguldījumu apmērā sasniedza 72.9%. Ieguldījumu instrumentu veidu dalījumā būtiskākais pieaugums bija ieguldījumiem ieguldījumu fondos (+ 35.5% jeb 1.1 mljrd. eiro) un ieguldījumiem akcijās (+30.2% jeb 27.1 milj. eiro). Savukārt lielākais samazinājums bija noguldījumiem un prasībām pret kredītiestādēm (-55.2% jeb -209.1 milj. eiro) un ieguldījumiem parāda vērtspapīros (-1.4% jeb -20.2 milj. eiro). Latvijā veikto ieguldījumu apmērs gada laikā samazinājās (par 3.6%), decembra beigās sasniedzot 560.9 milj. eiro jeb 9.3% no kopējiem ieguldījumiem. Kopējo ieguldījumu apmēra pieaugumu galvenokārt nodrošināja ieguldījumi pārējās Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstīs¹² (par 21.6%). Šajā valstu grupā lielāko daļu ieguldījumu veidoja Īrijas emitētie vērtspapīri (38.8% jeb 2.2 mljrd. eiro), turklāt tajos gada laikā bija vērojams arī būtiskākais ieguldījumu pieaugums (par 27.2% jeb 461.5 milj. eiro).

¹¹ Valsts fondēto pensiju likumā ir noteikts, ka fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītājam jānodrošina, lai maksimālais apmērs maksājumiem par ieguldījumu plāna pārvaldi, ietverot maksājuma pastāvīgo un mainīgo daļu, rēķinot par pēdējo 12 mēnešu periodu, nepārsniedz: 1) 0.85 procentus no ieguldījumu plāna aktīvu vidējās vērtības ieguldījumu plāniem, kuru ieguldījumu plānu prospektos nav paredzēti ieguldījumi komercsabiedrību akcijās, citos kapitāla vērtspapīros un tiem pielīdzināmos vērtspapīros; 2) 1.1 procentu no ieguldījumu plāna aktīvu vidējās vērtības ieguldījumu plāniem, kuru ieguldījumu plānu prospektos ir paredzēti ieguldījumi komercsabiedrību akcijās, citos kapitāla vērtspapīros un tiem pielīdzināmos vērtspapīros.

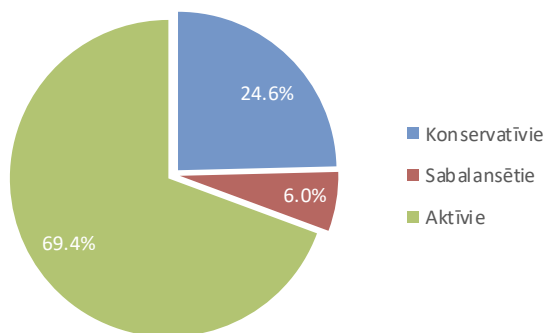
¹² Apskatā ir izmantota šāda ieguldījumu portfelī iekļauto instrumentu klasifikācija valstu grupu dalījumā: Latvija, pārējās Baltijas valstis (Lietuva un Igaunija), pārējās EEZ valstis (izņemot Latviju, Lietuvu un Igauniju) un pārējās valstis.

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšana

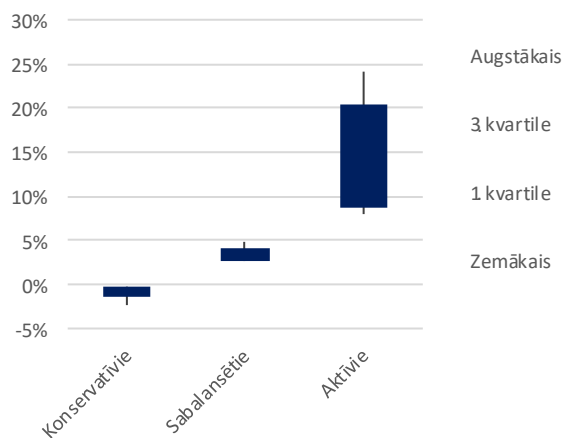
Neto aktīvi, milj. eiro

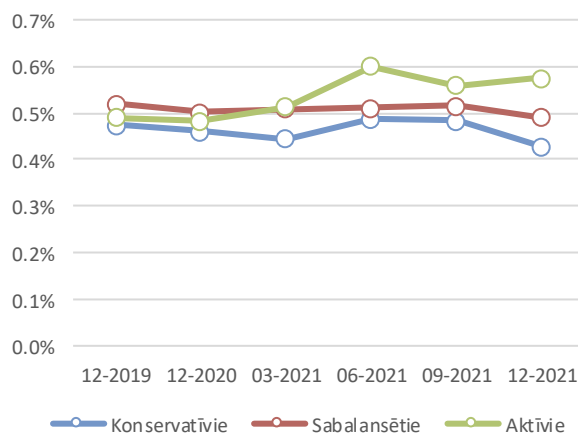
Iemaksas ieguldījumu plānos 2021. gadā, %

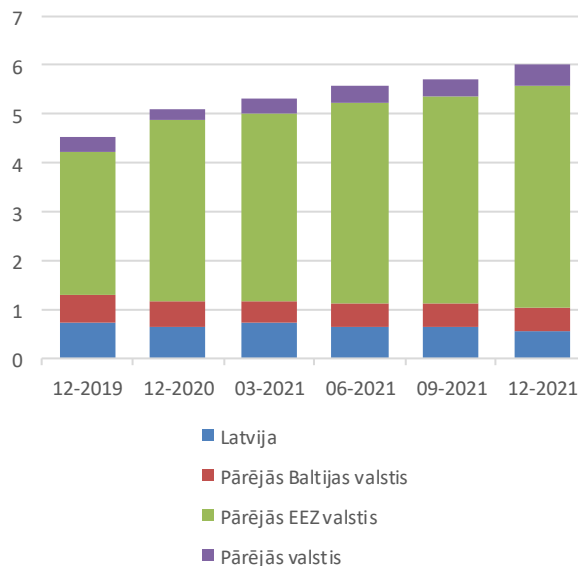
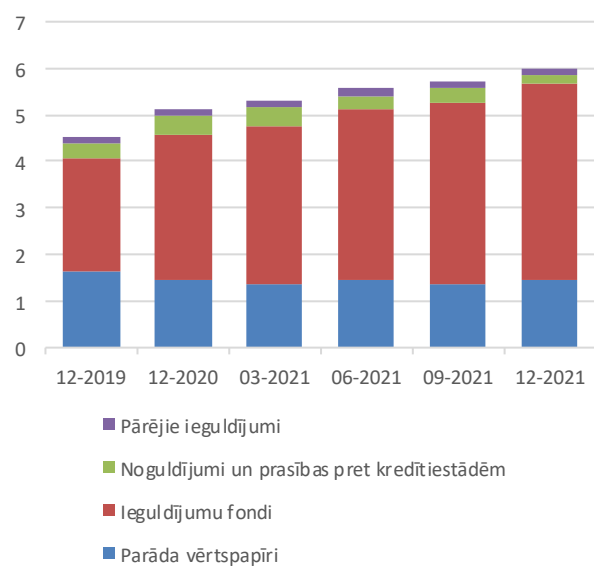
Ieguldījumu plānu ienesīgums 2021. gadā, %

Pārvaldīšanas izdevumi, analizēti, % no neto aktīviem

Ieguldījumu portfeļa struktūra finanšu instrumentu un valstu grupu* dalījumā, mljrd. eiro

* Pēc emitenta reģistrācijas valsts, 2021. gadā, ņemot vērā Brexit.

PRIVĀTO PENSIJU FONDU DARBĪBA

Galvenie darbības rādītāji

	2019	2020	2021
Pensiju fondu skaits	6	6	7
Pensiju plānu skaits	16	16	21
Dalībnieku skaits	324 829	336 036	363 410
Dalībnieku vai par dalībniekiem veiktās iemaksas (milj. eiro)	81.5	88.4	106.5
Ienesīgums ¹³ , %	10.1	2.0	6.9
Administrēšanas un pārvaldīšanas izdevumi, %	1.2	1.0	0.9
Ieguldījumi (milj. eiro)	559.7	609.9	730.2

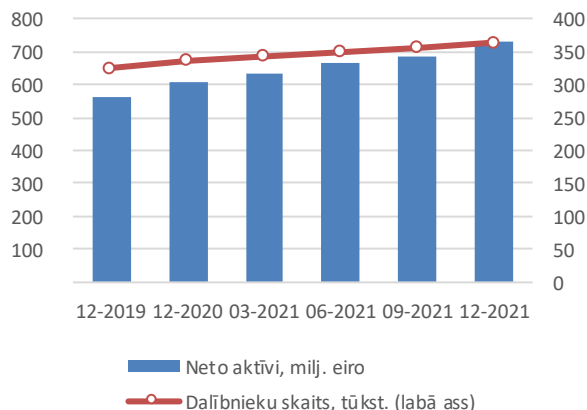
- 2021. gadā bija vērojamas strukturālas izmaiņas:** licenci saņēma "Indexo Atklātais Pensiju Fonds" un sāka darbību ar diviem pensiju plāniem – "Indexo Akciju plānu" un "Indexo Obligāciju plānu". Jauna fonda ienākšana tirgū ir palielinājusi kopējo privāto pensiju fondu skaitu līdz septiņiem. Papildus darbību sāka "SEB atklātā pensiju fonda" pensiju plāns "SEB indeksu plāns", "Luminor Latvijas atklātā pensiju fonda" pensiju plāns "Luminor indeksu pensiju plāns Ilgtspējīgā nākotne", kā arī tika reģistrēts "Swedbank atklātā pensiju fonda" pensiju plāns "Swedbank pensiju plāns Dinamika Indeks", palielinot kopējo pensiju plānu skaitu no 16 līdz 21.
- Uzlabojoties finanšu pratībai, pieaug to cilvēku skaits, kas veic papildu brīvprātīgus pensiju noguldījumus.** Privāto pensiju fondu dalībnieku skaits turpināja pakāpeniski pieaugt, gada laikā palielinoties par 8.2% jeb 27.4 tūkst. Individuālo dalībnieku skaits pieauga par 9.3% jeb 26.5 tūkst., savukārt to dalībnieku skaits, par kuriem iemaksas veic darba devējs, pieauga vien par 1.8% jeb 0.9 tūkst. Pārskata perioda beigās individuālie dalībnieki veidoja 85.9% no kopējā dalībnieku skaita.
- Zemo procentu likmju vidē aktīvie pensiju plāni kļūst arvien iecienītāki.** Dalībnieku iemaksas 2021. gadā pieauga par 20.5%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tostarp aktīvajos pensiju plānos veiktās iemaksas palielinājās par 28.7% un to īpatsvars kopējās iemaksās sasniedza 45.2%, savukārt iemaksas sabalansētajos un konservatīvajos pensiju plānos pieauga par 14.4% un to īpatsvars bija 54.8%.
- Pensiju plānu vidējā svērtā ienesīguma rādītājs sasniedza 6.9%,** savukārt iepriekšējā gadā tas bija 2.0%, tomēr ienesīguma rādītājs joprojām bija zemāks nekā 2019. gadā (periodā pirms Covid-19), kad tas sasniedza 10.1%. Vērtējot privāto pensiju fondu ieguldījumu plānu rezultātus, aktīvo pensiju plānu ienesīgums bija robežās no 2.0% līdz 24.2%, savukārt sabalansēto un konservatīvo pensiju plānu – no -1.2% līdz 4.5%.
- Pensiju plānu pārvaldīšanas izdevumu līmenis turpināja samazināties** – administratīvo izdevumu un ieguldījumu pārvaldīšanas izdevumu attiecība pret neto aktīviem 2021. gadā bija 0.9%, savukārt individuāliem plāniem tā bija robežās no 0.1% līdz 2.5%.
- Ieguldījumu apmērs gada laikā pieauga par 19.7% jeb 120.3 milj. eiro.** Latvijā veikto ieguldījumu apmērs pieauga par 5.1% jeb 4.9 milj. eiro, sasniedzot 101.4 milj. eiro jeb 13.9% no kopējiem ieguldījumiem. Kopējo ieguldījumu apmēra pieaugumu galvenokārt ietekmēja EEZ valstīs¹⁴ sasniegtais pieaugums par 20.4% jeb 86.7 milj. eiro. Šo pieaugumu galvenokārt ietekmēja ieguldījumu pieaugums Īrijā par 33.3% jeb 63.3 milj. eiro, kopā sasniedzot 253.3 milj. eiro, kas bija 34.7% no kopējiem ieguldījumiem. Ieguldījumu pieaugumu instrumentu dalījuma galvenokārt noteica pieaugums ieguldījumu fondos (par 34.3% jeb 119.5 milj. eiro). Savukārt noguldījumi un prasības pret kredītiestādēm samazinājās par 40.1% jeb 25.9 milj. eiro. Kopējo ieguldījumu apmēra pieaugumu pamatā ietekmēja aktīvo plānu ieguldījumu pieaugums par 31.8% jeb 77.6 milj. eiro.

¹³ Vidējais svērtais ienesīgums pēc neto aktīviem, %.

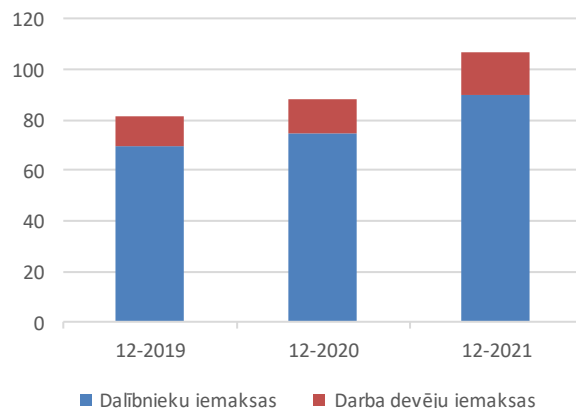
¹⁴ Apskatā ir izmantota šāda ieguldījumu portfeli iekļauto instrumentu klasifikācija valstu grupu dalījumā: Latvija, pārējās Baltijas valstis (Lietuva un Igaunija), pārējās EEZ valstis (izņemot Latviju, Lietuvu un Igauniju) un pārējās valstis.

Privāto pensiju fondu darbība

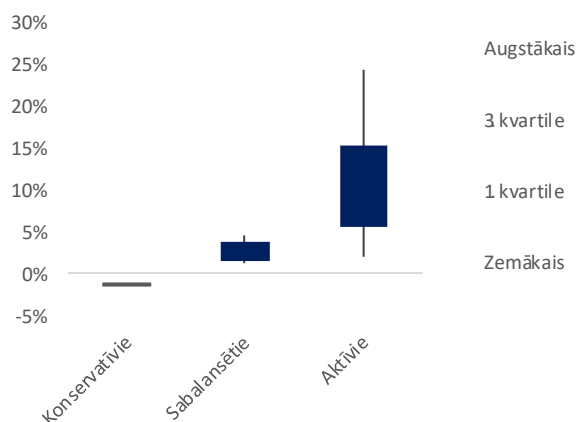
Neto aktīvi, milj. eiro

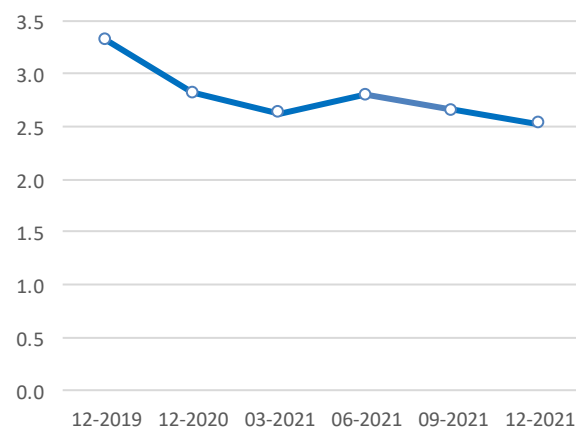
Iemaksas pensiju plānos, milj. eiro

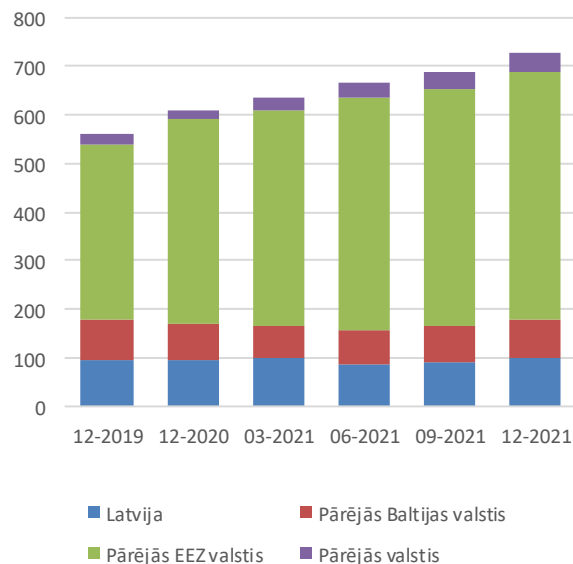
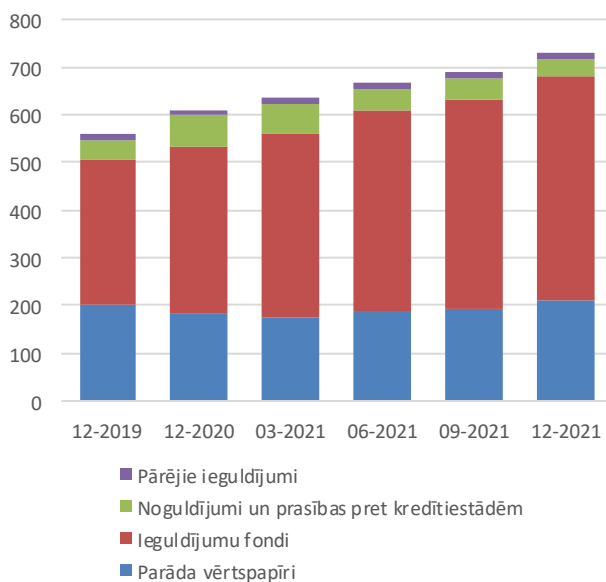
Pensiju plānu ienesīgums, %

Administrēšanas un pārvaldīšanas izdevumi, anulizēti, % no neto aktīviem

Ieguldījumu portfeļa struktūra finanšu instrumentu un valstu grupu* dalījumā, milj. eiro

* Pēc emitenta reģistrācijas valsts, 2021. gads, ņemot vērā Brexit.

IEGULDĪJUMU FONDU DARBĪBA

Galvenie darbības rādītāji

	2019	2020	2021
ieguldījumu pārvaldes sabiedrību skaits	11	11	10
ieguldījumu fondu skaits	24	23	22
ieguldījumu fondu aktīvi (milj. eiro)	226.9	248.1	278.0
Ienesīgums, %			
Obligāciju fondi	12.7	-2.85	6.40
Jauktie fondi	14.7	1.48	11.35
Akciju fondi	24.8	4.51	25.85
Pārvaldīšanas izdevumi, %			
Obligāciju fondi	1.3	1.25	1.20
Jauktie fondi	1.4	1.35	1.40
Akciju fondi	1.9	1.73	1.56

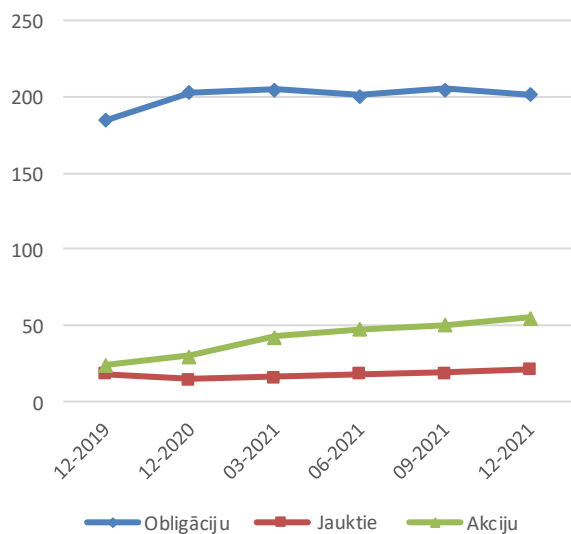
- Gada laikā gan pārvaldnieku, gan to pārvaldīto ieguldījumu fondu skaits samazinājās** – 2020. gadā darbību pārtrauca "PNB Asset Management", bet 2021. gadā divus tā pārvaldītos fondus pārņēma "CBL Asset Management". 2021. gada 1. ceturksnī darbību izbeidza divi ieguldījumu fondi, ko pārvaldīja "Rietumu Asset Management", savukārt darbību uzsāka viens "Signet Asset Management Latvia" pārvaldītais fonds, kā arī tika reģistrēts viens jauns ieguldījumu fonds "CBL US Leaders Equity Fund", kuru pārvalda "CBL Asset Management". 2021. gada beigās Latvijā bija 10 licencētas ieguldījumu pārvaldes sabiedrības, no kurām četras pārvaldīja 22 ieguldījumu fondus.
- Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada rezultātiem ieguldījumu fondu ienesīgums būtiski uzlabojās**, pakāpeniski pārvarot pandēmijas izraisītās negatīvās sekas. Obligāciju fondu ienesīgums svārstījās robežās no -1.6% līdz 11.3%¹⁵, un tikai vienam ieguldījumu fondam ienesīgums bija negatīvs. Jaukto fondu ienesīgums bija robežās no 6.4% līdz 15.0%, savukārt akciju fondu ienesīgums – robežās no 14.5% līdz 31.5%.
- Gada laikā vērtspapīros ieguldīto līdzekļu apmērs būtiski nemainījās, tomēr tendences starp dažādiem fondu veidiem bija atšķirīgas**. Kopējais ieguldīto līdzekļu apmērs samazinājās par 0.7% līdz 225.2 milj. eiro. Akciju ieguldījumu fondu ieguldījumu apmērs pieauga par 74.8% jeb 21.8 milj. eiro (īpatsvars kopējā ieguldījumu apmērā – 22.5%), jaukto fondu ieguldījumu pieaugums bija 30.0% jeb 4.3 milj. eiro (īpatsvars – 8.3%), savukārt obligāciju fondu ieguldījumi saruka par 15.0% jeb 27.6 milj. eiro (īpatsvars – 69.2%). Joprojām lielākie ieguldījumi tika veikti pārējās valstīs¹⁶ (to īpatsvars kopējā ieguldījumu apmērā bija 57.1%, ņemot vērā *Brexit* ietekmi un 54.2% bez tās), 2021. gadā tiem pieaugot par 3.5% jeb 4.4 milj. eiro. Pārējo valstu grupā lielākais īpatsvars bija ASV emitētajiem vērtspapīriem (33.9%), kas 2021. gadā pieauga par 67.0% jeb 17.5 milj. eiro. Ieguldījumi pārējās EEZ valstīs¹⁶ (īpatsvars – 37.3%) samazinājās par 9.2% jeb 8.5 milj. eiro. Pārējo EEZ valstu grupā lielākais īpatsvars bija Luksemburgā un Īrijā emitētajiem vērtspapīriem (īpatsvars – 28.3% un 27.0%), kas pieauga attiecīgi par 15.2% jeb 3.1 milj. eiro un 20.9% jeb 3.9 milj. eiro. Ieguldījumi Lietuvā un Igaunijā (īpatsvars – 3.4%) samazinājās par 2.1% jeb 165.8 tūkst. eiro. Savukārt ieguldījumi Latvijā (īpatsvars – 2.3%) palielinājās vairāk nekā divas reizes, tam pieaugot par 2.7 milj. eiro. Kaut gan parāda vērtspapīru īpatsvars kopējos ieguldījumos samazinājās (par 12.3 procentu punktiem), tas joprojām veidoja lielāko daļu (70.9%), savukārt ieguldījumu fondos tika ieguldīti 14.8% (īpatsvars gada laikā pieauga par 3 procentu punktiem) un akcijās – 14.3% (īpatsvars pieauga visstraujāk – par 9.3 procentu punktiem).

¹⁵ Ienesīguma izkliede visiem fondiem, kas pastāv ilgāk par vienu gadu.

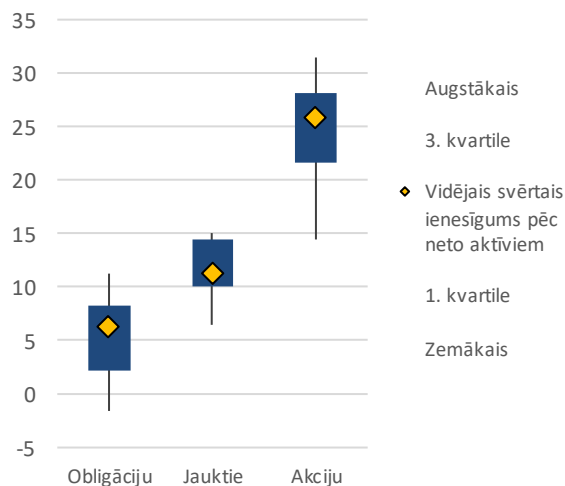
¹⁶ Apskatā ir izmantota šāda ieguldījumu portfeli iekļauto instrumentu klasifikācija valstu grupu dalījumā: Latvija, pārējās Baltijas valstis (Lietuva un Igaunija), pārējās EEZ valstis (izņemot Latviju, Lietuvu un Igauniju) un pārējās valstis.

Ieguldījumu fondu darbība

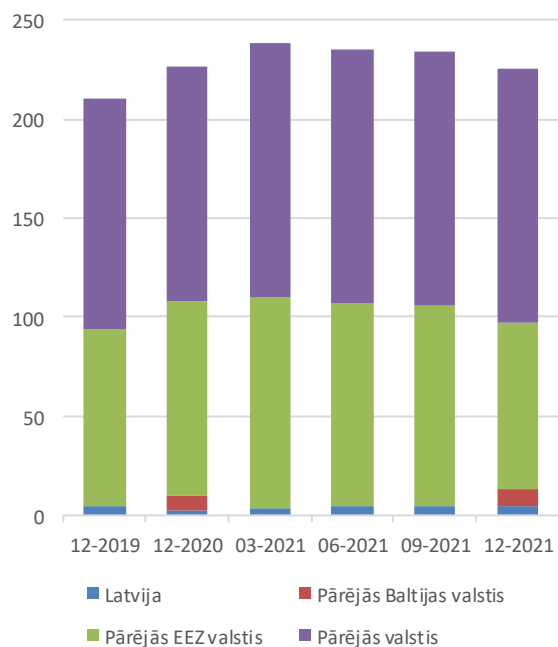
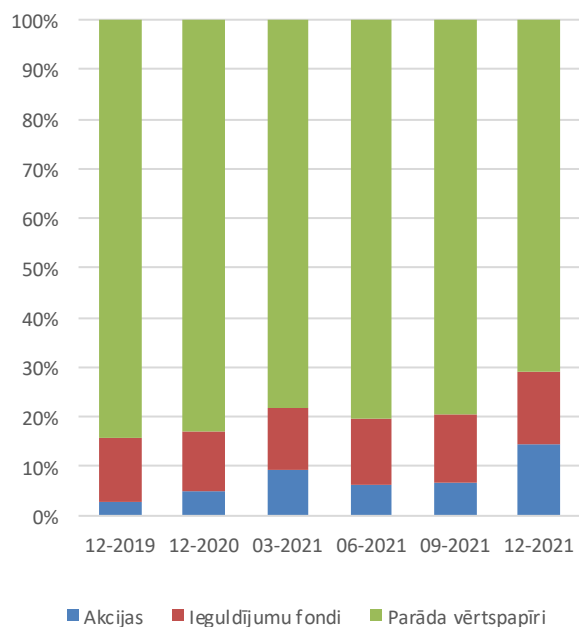
Aktīvu dinamika, milj. eiro

Ienesīgums fondu veidu dalījumā kopš gada sākuma, %

Ieguldījumu portfeļa struktūra finanšu instrumentu un valstu grupu* dalījumā, %, milj. eiro

* Pēc emitenta reģistrācijas valsts, 2021. gadā, ņemot vērā Brexit.

KAPITĀLA TIRGUS

Galvenie darbības rādītāji un to izmaiņas

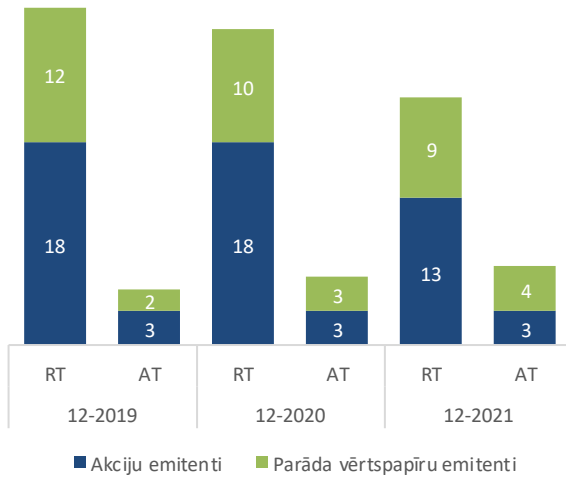
		2019	2020	2021
Emitentu skaits	Regulētais tirgus	30	28	22
	Akciju emitenti	18	18	13
	Parāda vērtspapīru emitenti	12	10	9
	Alternatīvais tirgus	5	6	7
	Akciju emitenti	3	3	3
	Parāda vērtspapīru emitenti	2	3	4
Tirgus kapitalizācija (milj. eiro)	Regulētais tirgus	2 720.9	2 889.8	3 087.9
	Akciju tirgus	810.6	867.9	810.2
	Parāda vērtspapīru tirgus	1 910.3	2 019.9	2 277.8
	Alternatīvais tirgus	31.6	83.3	180.9
	Akciju tirgus	30.1	80.9	175.9
	Parāda vērtspapīru tirgus	1.5	2.4	5.0
Aproziājums (milj. eiro)	Regulētais tirgus	34.9	42.6	36.5
	Akciju tirgus	24.1	14.1	23.8
	Parāda vērtspapīru tirgus	10.8	28.5	12.7
	Alternatīvais tirgus	3.9	2.8	6.7
	Akciju tirgus	0.73	0.75	4.64
	Parāda vērtspapīru tirgus	3.21	2.05	2.10
Darījumu skaits	Regulētais tirgus	14 422	29 109	52 536
	Akciju tirgus	14 183	28 828	52 097
	Parāda vērtspapīru tirgus	239	281	439
	Alternatīvais tirgus	377	2 324	17 053
	Akciju tirgus	321	2 105	16 892
	Parāda vērtspapīru tirgus	56	219	161

- Pārskata gada laikā Latvijā turpināja darboties viens regulētais tirgus "Nasdaq Riga"** (turpmāk šajā sadaļā – Birža) un viena daudzpusējā tirdzniecības sistēma jeb alternatīvais tirgus – "First North Latvia". Abas tirdzniecības vietas organizē AS "Nasdaq Riga".
- Pārskata gada laikā regulētā tirgus (Biržas) akciju sarakstā iekļauto akciju emitentu skaits saruka**, un gada beigās Biržā kopā bija iekļautas 13 akciju sabiedrību akcijas – četrus emitentu emitētās akcijas bija iekļautas Oficiālajā sarakstā un deviņu emitentu akcijas Otrajā sarakstā. Parāda vērtspapīru sarakstā 2021. gada beigās kopā bija iekļautas deviņu emitentu 20 parāda vērtspapīru emisijas – septiņas emisijas bija Latvijas valsts parāda vērtspapīri, savukārt 13 bija korporatīvie parāda vērtspapīri.
- Daudzpusējās tirdzniecības sistēmas "First North Latvia" akciju sarakstā tirdzniecībai pārskata gada beigās bija iekļautas trīs uzņēmumu akcijas**, parāda vērtspapīru sarakstā – četrus emitentu četras obligācijas.
- 2021. gadā bija vērojama tirdzniecības aktivitātes palielināšanās Biržā gan darījumos ar akcijām, gan parāda vērtspapīriem.** Kopējais darījumu skaits ar akcijām Biržā gada laikā pieauga par 80.7%, pārsniedzot 52 tūkst. darījumu, savukārt aproziājums palielinājās par 9.7 milj. eiro jeb 68.3%. 2021. gada laikā no regulētā tirgus tika izslēgti seši akciju emitenti, kā rezultātā akciju tirgus kapitalizācija samazinājās par 57.8 milj. eiro jeb 6.7%. Pārskata gadā investoru interese pieauga arī par parāda vērtspapīriem, par ko liecina Biržā veikto darījumu skaita pieaugums par 56.2%. Vairums no tirdzniecības darījumiem tika veikti ar 2021. gada 1. ceturksnī emitēto AS "mogo" korporatīvo obligāciju. Parāda vērtspapīru tirgus kapitalizācija Biržā 2021. gada beigās sasniedza 2.3 mljrd. eiro, pieaugot par 12.8% salīdzinājumā ar 2020. gada beigām, taču aproziājums saruka vairāk nekā divas reizes.
- Tirdzniecības aktivitāte alternatīvajā tirgū "First North Latvia" pārskata gadā sasniedza vēl nebijušus apmērus.** Darījumu skaits ar akcijām gada laikā pieauga vairāk nekā astoņas reizes, ko lielā mērā sekmēja veiksmīga AS "Virši-A" akciju iekļaušana un tirdzniecības uzsākšana. Akciju tirgus kapitalizācija alternatīvajā tirgū 2021. gada beigās sasniedza 175.9 milj. eiro, salīdzinot ar 80.9 milj. eiro 2020. gada beigās. To sekmēja ne tikai AS "Virši-A"

akciju emisija, bet arī ievērojamais AS "MADARA Cosmetics" akciju cenas pieaugums par 39.4%. Savukārt "First North Latvia" obligāciju saraksts pārskata gadā piedzīvoja strukturālas izmaiņas – tika dzēstas iepriekš tirgotās obligācijas, taču pievienotas četras jaunas korporatīvo parāda vērtspapīru emisijas. "First North Latvia" veikto darījumu ar obligācijām skaits gada laikā samazinājās par 26.5%, taču apgrozījums pieauga par 2.3%, sasniedzot 2.1 milj. eiro, un kapitalizācija 2021. gada beigās sasniedza 5 milj. eiro, vairāk nekā divas reizes pārsniedzot 2020. gada rādītājus.

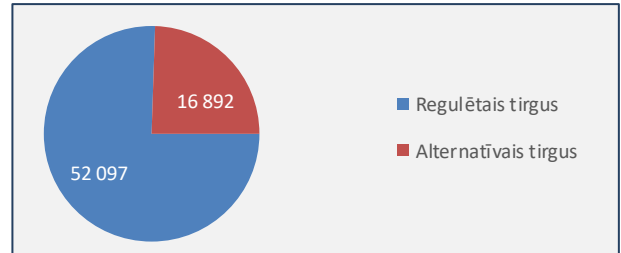
Kapitāla tirgus darbība

Emitentu skaits

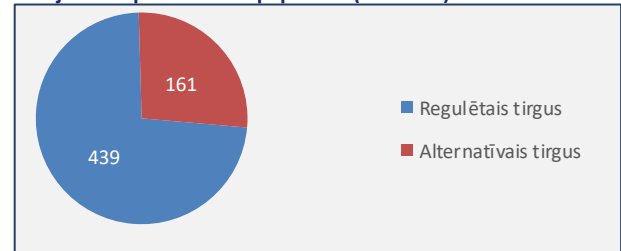

Darījumu skaits

Darījumi ar akcijām (12-2021)

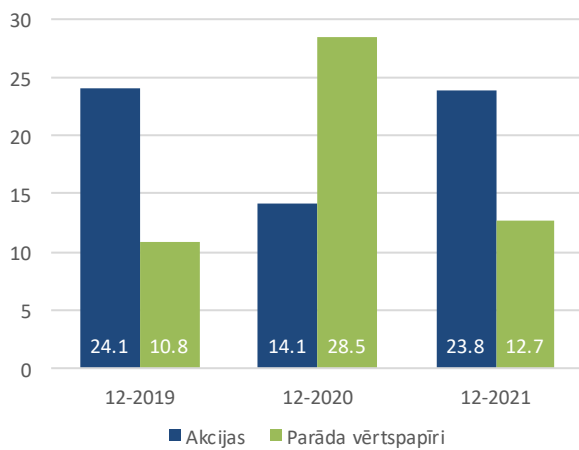

Darījumi ar parāda vērtspapīriem (12-2021)

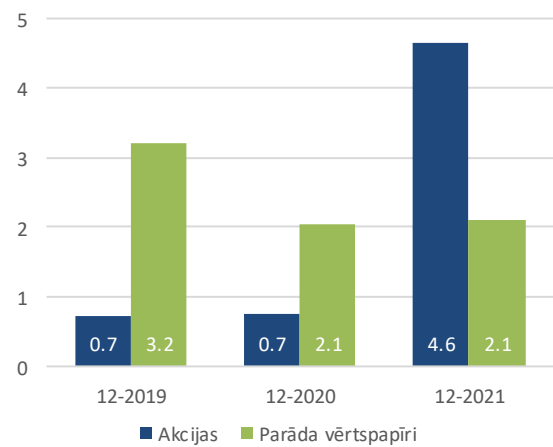

Apgrozījums, milj. eiro

Regulētais tirgus (RT)

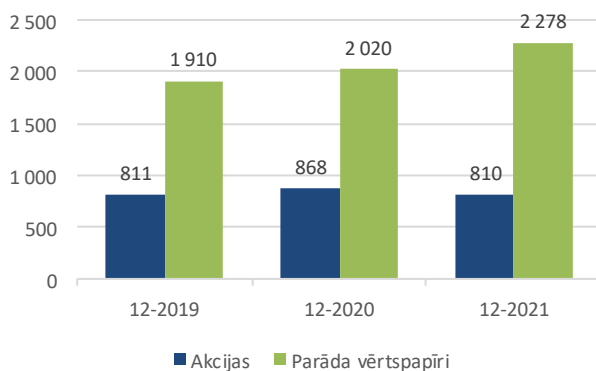

Alternatīvais tirgus (AT)

Tirgus kapitalizācija, milj. eiro

Regulētais tirgus (RT)

Alternatīvais tirgus (AT)

